3 1761 05290990 0

T. SOBHİ VE İCTİMAİ COĞRAFYA

ÇANKIRI

RA
537
T8A5
v.7

مليتى	وفيات		وفيات مجموعنك ١٠,٠٠٠ده نسبتى	وفيات اطفال		وفيات اطفال مجموعنك ١٠,٠٠٠ده نسبتى	تولدات		تولدات مجموعنك ١٠,٠٠٠ده نسبتى	ملاحظات
	ذكور	اناث		ذكور	اناث		ذكور	اناث		
تورك	٥٥٥	٤٥٠	٥٦,٣٤	١٣١	٦٩	١٣,٥	٥٤٦	٤٧١	٦٧,١٢	
خرستيان	١٢	٨	٠	٠	٠	٠	٦	٨	٠	
يكون	٥٦٧	٤٥٨					٥٥٢	٤٧٩		

آلتنجی قسم

تولدات و وفیات نسبتی - اطفالده وفیات - مالاریا منطقه‌سنی کوستریر خریطه - فرنکی منطقه‌سنی مشعر خریطه ایله ولایتك تقسیمات ملکیه‌سنی حاوی

عمومی خریطه :

چرکش قضاسنك بوبابده‌کی نقصانی خارجاولدیغی حالده ولایتك همان‌همان هرقریه‌سندن ماهیه وفیات و تولدات ورقهٔ اخباریه‌لری ورود ایتمکده ایسه‌ده اشبو ورقه‌دن تخصیص تولدات قسمی نفوسه قیداولنمق قورقوسنه‌وملاحظه‌سنه مبنی بوش کوندرلدیکی ، اون‌بش ، یکرمی کونلك حتی بریاشنده‌وفات ایدن برنوزادك‌ده هنوز نفوسه قیدایدیلمدیکی بهانه‌سیله صحیه‌یه اخبار ایدلمدیکی ، بناءً علیه‌ودهابوکبی دیکر اسبابدن دولایی برسنه‌لك وفات‌وتولدات ایستاتستیقی‌ده تمامیله وقوعی داخلنده‌اولمدیغی ، قراوفیات علم‌وخبرلرینك کافه‌سنده‌ده اجل‌موعودیله وفات تاریخندن باشقه‌سبب اصلیٔ مرض بالطبع معلوم‌اوله‌مادیغی وبرنسبت مرضیه‌دخی تعیین‌اولونه‌مادیغی کورولیور .

چیچك آشیسی ایچون قرایه کوندریلن صحیه‌مأمورلرینه آشیلانمق ایچون چوجوقلری اولا طوپلاتدقلری حالده آشیلاناناركك اسملری دفتره قید ایدیلدیکی کورولونجه اطرافدن ظهورایدن فیصیلدیلر نتیجه‌سنده‌چوجوقلرك‌بر‌بر‌یاواشجه‌صاویشوب‌قاچدقلری کورولویور ، بونلری بردهاکتیرمه‌نك امکانی اولمادیغی کبی خلق بوبابده‌نه‌قادار اقناع ایدلسه‌ینه‌برتأثیری کورولمه‌یور . اونك ایچوندرکه تولدات‌ووفیات اطفال قیدلری دائماً نقصاندر . حال‌بوکه اصول تغذی‌نك بیلنمه‌دیکی بالعموم مملکتلریمزده اولدیغی کبی ولابتمزده‌دخی وفیات اطفال نسبةً طاشقین بر یکونه واریر .

بزده چوجوقلرك اسباب وفاتی همان دیه‌بیلیرم‌که منحصراً جملهٔ هضمیه وآنك قریب ویا بعیداختلاطات حشویه‌سی نتیجه‌سیدر . چوجوق تفریط تغذیه نتیجه‌سی [آتره‌پسیك] برحال و منظره اکتساب ایده‌رك ذاتاً مبتلا اولدیغی التهاب امعانك یا حاد برصورتده باشلاماسیله یاخود مزمن دوام ایدن برالتهابك بعید و قریب ویردیکی تدرن ویا برونقوپنومونی کبی اختلاطات حشویه ایله نهایتپذیر اولویور . شبهه‌سز تغذیهٔ اطفال ، یولنده وبرصورت منتظمه‌ده اولسه‌نفوس عمومیه‌مزیك آزبرزمانده تزایدایدر . اویله‌لرینی کوردم‌که اون یدی‌اولادندن یالکز بری ناصل ایسه‌ئولمه‌مش قالمشدر . دهابوحالده‌وبوکابکزریك چوق عائله‌لرواردر . بناءً علیه‌زیرده‌کی ولایت‌ایستاتستیقی‌ده هرحالده بینه تمامیله معین بر نسبتی حائز دکلدر .

« ۱۵۰,۰۰۰ » کسور نفوس عمومیهٔ ولایت میانینده کانون ثانی ۳۳۷ دن تشرین‌ثانی ۳۳۷ یه قادار اون آی ظرفنده وقوع بولان وفیات ایله وفیات وتولداتك مجموعندن « ۱۰,۰۰۰ » ده نسبتی کوستریر جدولدر .

ایتمه‌دیکی کورولویور . فقط نه وقت که اطرافدن خسته‌لق تهلکه‌سی ایشیدیلور ، اوزمان مراجعتلر درحال توالی وتکثر ایدییور . مع‌مافیه اهالینك شوحاللرینه باقلمقسزین دائما آشیلامق ایچون اوغراشمقدن‌ده بر آن خالی قالیندیغی یوقدر .

دیفتری :

بر سنه‌یی متجاوز زماندن بری دیفتری وقعه‌سی کورولمدیکی کبی اولکی سنه‌لرده‌ده‌وقوعی ایشیدلمه‌مشدر . کچن سنه لکه‌لی حما و حمای راجعه وقایعی کورولمه‌مش ایسه‌ده بو سنه کانون اولده مرکز ملکیه خسته خانه‌سنده (۱۲) لکه‌لی حما وقعه‌سی ظهور ایتدی . قولرا کبی برمرض سارینك ظهوری تقدیرنده مرکز ولایتده سرایت یوللری‌پك مهمدر . کنغری قصبه‌سنده‌کی صو بحثنده غرض ایدیلن صویك مجراسی کرك حمای تیفوئیدی‌یی ، وکرك دیزانتری و قولرایی سهولتله نقله وتوسیع دائرهٔ سرایته خادم مهم بریولدر . ولایتك مناسبات ومبادلات اقتصادیهٔ خارجیه‌سی همان‌همان جوارلری‌ایله وقوع‌بولدیغندن حال حاضره قادار کنغری ولایتی کندی یاغیله قاورولور . خارجدن اوروپا امتعه‌سندن ماعدا مناسباتی محدود و علی‌العاده بر ولایت اولدیغندن شمدی‌یه قادار قولرا کورولمه‌مش ایسه‌ده (حمای‌تیفوئیدی) کنغری قصبه‌سنده صو یوزندن عادتا بلدی شکلنه کیرمشدر . مع‌مافیه بر سنه‌یی متجاوز زماندن بری کچن ـ (۳۳۶) سنه‌سنده برخانه‌ده اوچ وقعه‌دن غیری ـ حمای تیفوئیدی کورولمه‌مشدر . مقدما هرخانه‌نك بو خسته‌لقدن بر قوربان ویردیکی حقنده‌کی تواتره نظراً اهالی بو صورتله بلکه بر معافیت اکتساب ایتمشدر . قولرا کبی بر مرض ساری ولایته داخل اولدیغی تقدیرده سرایتی صو واسطه‌سیله درحال توسع ایدر . ثانیاً هرهفته بوتون کویلیلرك اخذ واعطاسی کونی اولان هفته پازارلری قصبه‌ده وولایتك‌هرقضا وناحیه مرکزلرنده‌ده قورولدیغندن‌صورت سرایت بالطبع دها قولایلاشیر . بونکله برابر ، پك آز موجود لاغم مجرالرینك قصبه کنارنده‌کی طاتلی چایه جریانی‌ده سرایته برسبب اولهجنی کبی خلا جوقورلرینك طرز تخلیه‌سی‌ده دیکر برسبب تشکیل‌ایدر . فی‌الحقیقه شمدی‌یه‌قادار قولرا کنغری وجوارنده ظهور ایتمه‌مش ایسه‌ده ظهوری تقدیرنده ازاله‌سی بر آز مشکلجه‌در . چرکش وایلغاز قصبه‌لری کبی میدانده وآچیق خلالی قریه‌لرده ایسه تهلکه دها فضله ودها سریستدر .

عقلی و عصبی خستهلقلر :

ولایت داخلنده عصبی وعقلی خسته‌لقلر حقنده معلومات یوقدر .

بولندیغم مدت ظرفنده اوچ درت شخصك صیتمه‌دن مضطرب اولدقلرینی کوردم . حال بوکه قصبه‌نك هواسی ، صویی غایت لطیفدر . بونلر خارجدن آلینما صیتمه‌لیلردر. عکسی حالده چرکش قصبه‌سنی‌ده مالاریا منطقه‌سی صایمق لازم کلیر. اشبو قریه‌لر آراسنده یالکز توخت ناحیه‌سنك سازجغز قریه‌سی بر استثنا تشکیل ایدییور یعنی نسبتله مرزغی بر محلدر . مع مافیه منحط اولان بو قریه‌ده نسبةً فضله‌جه اشخاصده مشاهده قلنان صیتمه، اهالینك تنبللکنه وجهالتنه معطوف اولوب اساساً باطاقلغی تشکیل ایدن پك آز اقسام اراضی اوفاق بر سعی ایله تنظیم و املا اولنورسه هیچ برشی قالماز . بناءً علیه، ولایتك آنجق کنغری قصبه‌سی بحق مالاریا منطقه‌سی اولوب تعداد اولونان قریه‌لر ایسه آنجق موقعنك ایجابی اوله‌رق صیتمه‌یی تولید ایده‌بیلیر .

ورم :

ولایت داخلنده ورمه سواحله نسبتله پك آز تصادف اولونویور .

چیچك :

حرب عمومی ومتعاقب سنه‌لرده تلقیح اولنان چیچك آشیلرینك قسماً طوتماماسی و اوزمان اطبای رسمیه‌نك یوقلغی‌ده انضمام ایتدیکی جهتله ولایتده ومجاور ولایاتده شوراده بوراده چیچك خسته‌لقلری ظهور ایتدیکی و ٣٣٦ سنه‌سنك کانون اولندن بری ولایتده چیچك آشیسی تلقیحاتنه رغماً (٣٣٧) سنه‌سنك تشرین ثانی و متعاقب آیلرده ولایتك شعبان اوزی ناحیه‌سنك دالیان قریه‌سنده (٧) وقعه، ایلغاز قضاسنك بلویران قریه‌سنده وفات ایدن بر وقعه ، مرکز ولایتك بالی باغی قریه‌سنده (٢) ، چایرپیکار قریه‌سنده ایکیسی وفات ایدن (٦) وقعه، اووه‌جق قریه‌سنده بری وفات ایدن (٢) وقعه ، توخت ناحیه‌سنك اوکوز قریه‌سنده بشی وفات ایدن (٩) وقعه، شعبان اوزینك کون‌دوغمش قریه‌سنده جمله‌سیده شفا بولان (٥) وقعه کورولمش وکافه‌سنده‌ده اتخاذ قلنان تدابیر و تلقیحات سایه‌سنده خسته‌لغك دائرهٔ سرایتی تحدید اولنمشدر. ولایتك مختلف محللرنده ظهور ایدن چیچك خسته‌لقلرینك اساسی فیلیاسیوننده قطع نظر، انتشاره سبب یکانه اهالینك تسیب و اهمالکار بولنمه‌لریدر. چیچك خسته‌لغنك اهمیتی خلقجه تقدیر ایدلدیکی مدتجه هیچ بر خسته‌لق کورلمدیکی زمانلرده بیله تلقیحات ایچون کویلره کیدن صحیه مأمورلری وظیفه‌لری اشکال اولنه‌جق بر وضعیت قارشوسنده بولنیورلر . وقتا که کویلرنده ویا اطرافنده چیچك خسته‌لغی ظهور ایدییور، او زمان درحال آشی‌یه قوشویورلر. کنغری قصبه‌سنده، اطرافنده وهیچ بر یرده خسته‌لقدن اثر بولنمدیغی وکچن سنه‌دن بری منادیلر و آژانسلر واسطه‌سیله یاپیلان اعلانه رغماً یومیه آشیلانانلرك عددی (٨ - ١٠) ، اك فضله‌سی (٢٠) یی تجاوز

صیتمه دولا بیسیله حالاً (۱۲) خانه یه تنزل ایتدیکینك و آشاغی آلا کوز قریه سی ایله آره لرنده چایر حاصل ایدن صنعی باطاقلغك تیپیسی مسئله سندن دولایی ظهور ایدن منازعه لرك اصلی، واساسی یوقدر. ینه آلا کوزده آلتمش بش یاشنی متجاوز اوچ اختیارك بویله برمسئله بیلمدکلرینی یالکز بوندن ایکی بچق سنه اول کندی تعبیرلرنجه (قیران) ـ که اسپانیول نزله سی زمانینه مصادف در ـ خسته لغندن اللی آلتمش قادار تلفات وقوع بولدیغنی وبویوزدن (۱۲) خانه نك بوشالدیغنی وحتی کرك بو آلا کوزه وکرك آشاغی آلا کوزه کوندریلن ارضروم ملتجیلری ایله تهجیر صورتیله داغیدیلان یکرمی نفوس رومك دخی بوخسته لقدن کاملاً تلف اولهرق آنجق اوچ روم قالدیغنی ویکرمی آلتی الی اوتوز نفوس اسلام ملتجیلرینك دخی نصف قدرینك وفات ایتدکلرینی سویلدیلر. آلا کوز ایله آشاغی آلا کوزك یکدیکربنه اولان مسافه سی عادی خطوه ایله تقریباً یکرمی بش دقیقه در، بوجانب یساردر شرقه ناظر وخفیف برسطح مائل اوزرنده اوته دن بری (۲۸) خانه دن مرکب هوادار ولطیف منظره لی برقریه در. بوکوی اوچیوز اوتوز سنه سنده ناحیه مرکزی ایدی ایسه ده مربوط بولندیغی قرانك وسطنده اولدیغندن مرکز ناحیه نك وسطی تشکیل ایدن (بهاءالدین) قریه سنه نقل اولونمشدر . یالکز حرب عمومی اثناسنده آشاغی آلا کوز دکرمنه ترمه چایندن کلن أرککسزلك یوزندن تطهیر ایدیله مه مه سی وصولرك جوارلرینه صیزینتیسندن متشکل اوفاق اوفاق بر طاقم باطاقلقلر حاصل اولماسی وبونلرده اوزمانلر برآز سیوری سینکلر حاصل اولمش بولونماسی سویله نیور ایسه ده وبوحالك تأثیریله او زمان آنجق برقاچ کیشی ده صیتمه کورولمش ایسه ده الیوم بورالرده نه سیوری سینك ونه ده هیچ برکیمسه ده صیتمه کورولمه مکده در . شو اسناد غریبه مقابل اهالی نك تمامیله شن وشاطر ایشیله وکوجیله مشغول و خاسف برلون یرینه قیب قرمزی برچهره یه مالك قوی البنیه آدملر اولدقلری کورولویور. صیتمه منطقه سی عد اولونان دیکر قراده کی وضعیت جدید دده لی ، عثمانیه قریه لرینك وضعیتلری کبیدر . اثنای دورده توزیع اولنمق اوزره برابرمده بولندیریلدیغی بهری (۰,۲۰) سانتیغراملق اون بش بیك حب دن بوتون مالاریا منطقه سی دبنیلن محللرده آنجق اوچ بیك عددینی توزیعه لزوم کوردم . بونی ده صیتمه طوتاجقلره ویرلمك اوزره ویردم. مجیدیه ناحیه سنك قران قریه سنده قالدیغم برکیجه وصباحیسی یالکز برشخصدن غیری صیتمه مصابی بولنادم. قریه موقعاً برآز منحط اولوب اوکندن ده اوفاق بردره کچیورایسه ده اورالرده هیچ برباطاقلق کورمدم . یالکز، بوکوی کوندوزلری غایت صیجاق اولوب اهالیسی منبع صوبی یرینه دره صوبی ایچرلر . بوکبی محللر مالاریا منطقه سندن معدود اولدیغی تقدیرده نفس چرکش قصبه سنی ده بومیانه ادخال ایدملم. قصبه ده

بونلرك سعيندن استفاده ايدر، هم ده بوزوالليى انسانلر آجلقدن قورتولمش اولورلر. بوسايه ده اووه جق ناحيه‌سى نفوسنك شوصورتله تناقصندن ساحهٔ زرعيات آرتاجغندن آجلغك ونتيجةً وقايع فجيعه و فساد اخلاق كبى احوالك زائل اولهجغى و تناقص ايده‌جك نفوس موجوده‌دن دولايى اووه‌جق ناحيه حالندن قالديريله‌رق قرانك ياقين اولانلرينى چركشه ويا مجيديه‌يه ربط صورتيله ادارةً ده اقتصاد ايدلمش اولهجغى شبهه‌سزدر .

مالاريا :

ولايتك الك مبذول صتمه منطقه‌سى، مختلف تظاهرات مرضيسيله، كنغرى قصبه‌سيدر . سببى ده فسلكان باطاقلغى در . باطاقلق بحثنده ذكر ايدلمش اولديغندن تكرارندن صرف نظر ايدلمشدر . مركز ولايتك قره شيخ ، كرمجه ، اتياندق ، جديد ددەلى ، تونه‌ى ، صاتيلر، عثمانيه ، آليجه ، قره‌طاى قريه‌لريله توخت ناحيه‌سى داخلنده سازجغز ، يوكلى ، خاص آچه ، شيخ عثمان ، يكيجه ، ايلغازقضاسى داخلنده چندره ، اين كوى ، چوره‌ناز، چفتلك قريه‌لريدر . چركش قضاسنده‌ده خان ، بورك ، سوندك ، كويجكز ، بابالر ، قره حسنلر ، اسماعيل ، قران كويلريله اووه‌جق ناحيه‌سنه مربوط قولتوق ، جنكللر ، قشله، قواق ، صاللر ، يلاك ، بورچكويران قريه‌لريدر . اساساً بوقريه‌لر هيچ بر وقت مرزغى بناءً عليه تماميله مالاريا منطقه‌سندن معدود دكلدر . موقعلرينك منحط ويا اوكندن كچن دكرمن حرقنك قاغنى آرابه‌لرينك حاصل ايتدكلرى ايزلردن ويا مواشينك صيجاق كونلرده صو ايچنه يانمالرندن حصوله كلن راكد صولردن تولد ايدن صيتمه‌دن دولايى اشبو كويلر مالاريا منطقه‌سى عد ايديله‌مز . يالكز قره طاى ، آليجه قريه‌لرى استثنا تشكيل ايدر . هر ايكى قريه دخى قزيل ايرمق كنارنده وعين زمانده ده ياز كونلرى غايت صيجاق وآچيله‌جق صو دخى نهرك بوزا كبى دائمًا بولانيق آقان صو اولديغندن بورالرده صتمه كورولويور. فقط ينه مرزغى محللر كبى فضله دكلدر . قره طايك مختارى وبرقاج كويلسنى اللى بش آلتمش ياشنه كلدكلرى حالده صيتمه كورمه‌دكلرى‌ني وكينينك لذت طعمنى بيلمدكلرينى سويلرلر . بو قريه‌ده صيتمه‌يه طوتولانلر پك محدوددر .

اسكليبك ينه آلاكوز قريه‌سى ايله كنغرينك آشاغى آلاكوز قريه‌سنه اسناد اولونان صيتمه‌دن متولد تناقص نفوس حكايه‌سى وبالذات تدقيقات وهرايكى قريه‌نك موقع ووضعيتلرى بروجه زير تصريح اولنور : ينه آلاكوز قريه‌سنك كويا حاوى اولديغى سكسان خانه‌دن

فرنکی مرکز ولایته نسبتله چرکش قضاسنده وملحقاتنده نادردر. چرکشه مربوط قیساج ، چوروك قریه‌لریله مجیدیه ناحیه‌سنك آرسلانلر، صاغیرلر ، بایندیر ، باشبیکار ، اسماعیلیه ، خان کوی ، اووه ، خصلی ، بوداقلر ، شرف‌الدین ، بابالر ، حمزه‌لر، صوفیلر ایله اووه‌جق ناحیه‌سنه مربوط قزاره ، استیه ، بلاك ، کوچکلر ، کونیکویران قریه‌لرنده تك تونك فرنکیلیلر کورولویور .

تأهل چاغی ایچون سواحل اهالیسی کبی معین برنسبت نظراعتباره آلنمادیغندن ایرکن تأهلدن دولایی فحش کورولمه‌یور کبیدر . قصبه‌ده ـ کنغری ـ برآز فحش واردر ـ قصبه‌ده بوندن آلتی یدی سنه اول موجود عمومخانه بیلمم نه کبی مقصده وفکره مبنی همان سد ایدیله‌رك مألوفه قادینلر سربست براقیلمشدر . بونلرك بر چوغی بدایةً فقر وضرورت نتیجه‌سی فحشه قاپیلمش ایسه‌لرده بوکبی سفاهته آتیلانلرك برقسم جزئیسی ده اقناع صورتیله وبالآخره اعتیاد حالنی آلهرق بوایشه دوام ایتمشلردر. قصبه‌ده رسماً مقید یکرمی بش فاحشه موجوداولوب بونلردن اون بشی فرنکیلی در وبونلرك دورهٔ تداویلری منتظماً اجرا قلنمقده ایسه‌ده ینه شوراده بوراده کیزلی اجرای فحش ایدنلردخی واردر. فقروضرورت نتیجه‌سی فحشله مألوف اولان محللردن أك مترقیسی اووه‌جق ناحیه‌سیدر. بوضرورت أرکلکلر طرفندن ناحیه‌نك صافیت اخلاقیه‌سنی تماماً بوزمشدر ناحیه‌نك همان کاملاً دینه‌جك درجه‌ده اراضیٔ مزروعه‌سی دار وقوهٔ انبانیه‌سی ده نقصان اولماسندن دولایی محتاج وفقیر قادینلره آره‌صره ویریلن بش بچق آلتی قیه کلن و(حق) تعبیر ایدیلن براولچك بغدای ویا آرپه‌یه مقابل بونلری دوست طوتمق کبی غیره شروع حالات پك چوق جاریدر. ناموسلیلرده ایسه فقرو ضرورته و آچلغه مقابل صلباً انتحار صورتیله حیاتنه خاتمه چکمك کبی وقایع فجیعه کثرتله مشاهده اولنمقده‌در. میلان ده‌ره‌سنه نظراً یوکسك بر داغ اوزرنده‌کی قریه جوارندن کچرکن صمانی بیله وقتسز ختام بولمش بر قادینك آچلقدن آغلایان چوجغنه بر دیلم اکمك اولسون بوله‌مدیغندن متأثراوله‌رق انتحار ایتدیکنی ایشیتمش ایدم . أرککلری چالیشمق ایچون شورایه ، بورایه حتی استانبوله قادار کیدییورایسه أرککسز اولانلرك‌ده یا سالف‌العرض احوال مؤسفه‌لرك وقوع بولیور ویا فجیع وقعه‌لری ایشیدیلیور . حکومتجه تمامیله بو ناحیه اهالیسندن فقرو حاللری ظاهر ومثبت اولانلرك بر قسمنی پك بوش اولان و زرعیات ایچون آغاچدن آدام آرایان شرفلی ، قره طای ، جدید دده ویا بوز قیره ویا آشاغی آلاکوز کبی منبت ساحه‌یه نقل وعین زمانده‌ده چفت حیوانه مالك اولمایانلره دخی برچفت اوکوزویریلیرایسه هم حکومت

بشنجی قسم

امراض معتاده و بلدیه ـ موسم خسته‌لقلری ـ فرنکی (فحش) ـ مالاریا ـ ورم ـ چیچك ، دیفتری ـ سائر تصادف اولونان امراض ساریه ـ امراض ساریه وبالخاصه قولرانك سرایت یوللری ـ عقلی وعصبی خسته‌لقلر ،

امراض معتاده و بلدیه و موسم خسته‌لقلری :

رئیسهٔ مفاصل و نتایج مرضیه‌سی زیاده‌جه مشهوددر . موسم خسته‌لقلرندن قیش‌ین زیاده‌جه تصادف‌اولونان ذات‌الریه، ذات‌القصبات، ذات‌الجنب ، طرق‌تنفسیه خسته‌لقلریدر. موسم صیفده ایسه صیتمه فضله‌جه‌حکمفرما اولور. قصبه‌نك فسلکانه بالنسبه یاقین ومتوجه شرق وشرق جنوبی محلاتی اهالیسنده دها زیاده‌کورولویور . صیتمه‌بورالرده‌شکل خبیثدن دیکر اشکال مستوره ومتنوعه‌سنه قدر مشاهده اولنمقده‌در . تموز آیلرنده هوانك غایت صیجاق وقوراق کچن صیجاق زمانلرنده (اوچ‌کونلك حما) دینیلن (پاپاتاسی‌حماسی) ده مشاهده اولونمشدر . اغستوس وایلول آیلرنده زیاده‌جه چوجوق اسهالری کورولور .

فرنکی [فحش] :

ولایت ؛ ملغا قسطمونی ـ بولی فرنکی تشکیلاتنك بر شعبه‌سی اولدیغندن (۳۲۸) سنه‌سندن بری ولایت داخلنده سیار اطبا معرفتیله مختلف‌زمانلرده کشت وکذار اولنه‌رق لازم کلن خسته‌لق منطقه‌لری ممکن مرتبه تثبیت ایدیله‌بیلمشدر .

برنجی‌درجه‌ده کثیف فرنکی‌منطقه‌سی اسکلیبه‌مجاور توخت ناحیه‌سی اولوب صره‌سیله شعبان اوزی ناحیه‌سی ، ایچ قضا دنیلن دوغرودن دوغرویه مرکزه مربوط قرا بالذات مرکز قصبه ، قوچحصار نام جدیدی ایلغاز قضاسی و اك صوك اورته ناحیه‌سی کلیر . خسته‌خانه قیوداتنده (٦٩٤) فرنکیلی اشخاص مقیداولوب الیوم همان منحصراً بونلرك تعقیب وتداویسیله اشتغال ایدلمکده‌ایسه‌ده ولایتده بوعددك بلکه برقاچ مثلی فرنکیلی اشخاص بلاتداوی سربست دولاشمقده وبونلر بالطبع کتدکجه سائرلر سالملری‌ده آشیلامقده‌درلر .

وسالم بر مجرا انتخاب اولونورایسه مقصده وصول میسراولور ؛ چونکه صویك مضر صحت بر وضعیت وشکله کیردیکی نقاط، قصبه‌دن اعتباراً توزیع اولونان محلاره قاداراولان‌مواقعدر. بونلرك آرتق قطعیاً نظر اعتباره آلینه‌مایه‌جغی طبیعی اولدیغندن مسئله‌نك دیکر طرفی کندیلکندن‌حل‌ایدلمش ارلور. کرچه‌منبعدن مدخله‌قدرده مجرا بعض محلارده آچیق‌ایسه‌ده بو جهت اهون شر اولدیغندن اولا قصبه مدخلنده‌کی مجرانك سلامت و صحتی تأمین اولوندقدن صوکره دیکر طرفی آرتق قولایلانمش اولور.

ولایتك چرکش ودیکر ایلغاز قابلّ شرب صولرینك مجرالری‌ده طوپراق ایسه‌ده بورالرده خلا مجراسی بولونمادیغندن صولرینك بلکه‌ده یالکز اوقسیور ، آسقارید، تینا ، تریقوسه‌فال ، آنکیلوستوم کبی طفیلات یومورطه‌لرینی نقل ایتمك محذورلری واردر . مع‌مافیه‌بوکبی یرلرده‌مجرا قصبه ایچنده نسبتاً محفوظ اولدیغندن شومحذور دخی‌قسماً‌مندفع کبیدر . کویلرك صولری‌قصبه‌یه نسبتله دها سالم‌در . برچوق قریه‌لرده آغاجدن مجرالر واردر. اووه‌جق‌ناحیه‌سی‌کبی اورمانی بول‌منطقه‌ده‌ایسه صولر ده‌میربوری‌شکلنده‌یکدیکرینه متداخل، بعضیلری طوپراق آلتندن کچن، محفوظ آغاچ مجرالر ایله نقل اولونمقدده‌در .

منبعثه غايت صاف ودقيقه‌ده اللى ليتره اولمق اوزره جريان ايتديكى حالده مجراسنك جانبجا انحطاط وترفعندن دولايى قصبه‌يه (١٠) ليتره‌ايله داخل اولديغى ومدخل قصبه‌دن اعتباراً مجراسى قصبه‌نك لاغملرى ايله عادتا اشتراك ايده‌جك بروضعيتده بولوندينى جهتله هرصورتله تلوث ايده‌رك اوصاف محيسنى تماميله غائب ايتمشدر . بوصو ديكر صويه نسبتله حزينه‌لرى حاوى، چشمه‌لرى كثرتلى ايسه‌ده كيفيت تلوثه بر چوق خلق واقف وتوليد مرض خصوصنده ايفا ايتديكى تأثيره دخى قانع اولدقلرندن خلقك ايچمك ايچون تدارك ايتدكلرى صومنحصراً قصبه‌نك غرب طرفندن كلن صودن عبارتدر .

مجراسى غيرصحى بر وضعيتده بولونان اشبو صويك اداره‌سى اهاليدن مركب غيرمسئول ألله توديع ايدلمشدركه خيلى موجود وارداتى‌ده دائما محذورلى دوام جريانينه نظارت كبى هباءً منثوراً صرف اولونه‌رق نتيجه اعتباريله ابقاءما كان على ما كانده قرار قيليور . تشكل ايدن مجلس صحى‌ده بو خصوص اهميتى وجهله تذكر اولونه‌رق بر مجراى سالم انتخابى حقنده‌كى قرار، هرشيده اولديغى كبى بونده‌ده، ينه قرطاسيه‌جيلكه منجر اولمشدر . صو يولى ايچون تبرع اولونان بر چوق اماكن وارداتى سالم بر مجرا انتخابى تأمين ايده‌بيلير . اوتل ، ديون عموميه، رژى اداره‌سى ، (٦٦) دكان وسائره كبى صويولنه عائد عقاراتك ايجار سنويلرى مجموعى حال حاضرده (٣٥٩٦٦٦) غروشى متجاوزدر . بوندن باشقه ، پك آزى كوموش اولمق اوزره (٥٠٠) ليرا قادار دخى آلتون نقدى بولوندينى مرويدر ؛ اشبو عقاراتدن وياخود دكانلردن بر قسمنك فروختى وصاتيلمايه‌جق ديكر عقارلرك‌ده بر قاچ سنه‌لك ايجار بدللرى قارشو طوتولديغى تقديرده مجرانك ضرر صحيى موجب اوليه‌جق بر شكل فنيه افراغى پك قولاى‌در . اشبو صورت امكان مجلس صحيه تكليف ايدلمش ايسه‌ده عرض اولونديغى وجه اوزره ايش قرطاسيه‌جيلكه دونمش وبو بابده فوائد صحيه تأمينه معطوف تأثير اجراسى مقصديله امور صحيه ومعاونت اجتماعيه وكالت جليله‌سنك مؤثر اشعاراتنه قارشى موجود امكانى‌دخى عادتا اشكال وتصعيب صورتنده تصوير وتقليب كبى هوائيات ايله اوغراشيلمشدر . اهاليدن مركب غير مسئول صو يولى قوميسيونك بو بابده مقام اعتراضده اولەرق صو مجراسنك قصبه‌نك بر چوق خانه‌لرى آلتندن مرورى كبى رفع وازاله‌سى پك غير ممكن بر طاقم مانعه‌لر موجود بولونديغى درميان اولونيور ايسه‌ده بوكا مقابل جواب اولەرق انتخاب اولونه‌جق ديكر بر مجراى جديد وسالم ايچون هيچ بر محذور ومانعه سرد ايديلەمه‌يه‌جكى طبيعيدر . قديم مجرالر بالطبع ترك اولونه‌جغندن مدخل قصبه‌دن اعتباراً آيكى

اونلر صولامق وچایر حاصل ایتمك ایسترلر. حکومت‌ده،مقابلهٔ قوروتمق ایستر. ایشته (٣٣٧) سنه‌سنده‌موازنهٔ‌خصوصیه‌دن بو باطاقلغك تبیسی ایچون تخصیص قلنان (٥٠,٠٠٠) غروشك عدم صرفنه سبب‌ده بوضدیت منفعت‌در .

برای تبییس خندقلرکشادایدیله‌جك، حال‌بوکه‌بوخندقلری آچدقدن‌صوکره محافظه‌ایتمك لازمدر. چونکه تارلایی واراضی‌یی‌صولامقدن‌واز کچمیه‌جك‌اولان‌اراضی‌صاحبلری آچیله‌جق خندقلرك همان اوکنی قاپایوب صولری ینه اراضی ایچنه صالیویرمکه چالیشه‌جقلر . حکومت ایسه بونك اوکنه هیچ برزمان کچه‌میه‌جکدر . بناءً‌علیه ، پاره‌ده بیهوده یره صرف ایدلمش اوله‌جق و نتیجةً محدود کیمسه‌لرك استفاده‌لری اوغورینه قصبه‌ده‌برچوق اشخاص ینه صحتاً و اقتصاداً متأثر و متضرر اوله‌جقلردر . حکومت یا بو اراضی‌یی استملاك ایده‌رك بعدالتبیس بغدای ، آرپه کبی حبوبات زرعنه مخصوص علی‌العاده تارلا حالنه افراغ ایله‌مه‌لی یاخود اراضی صاحبلرینه آچیلان قنالرك قپادیلماسنی توصیه ایله تأخیر وترك ایدیلیه‌جك برطاقم قیود تحتنده تأمینات قویه‌یه ربط ایله‌مه‌لی . بونلر اولمایجه ویا علی‌الاصول یاپیلنجه اسکی طاس اسکی حمام قبیلندن اوله‌رق مضرتك ینه ابقا ایدلمش اوله‌جغی بدیهیدر .

ایچیلن صولر :

ولایتده ایچیلن صولر همان کاملاً منبع صولریدر . یالکز قزیل ایرمق ساحه‌سنه تصادف ایدن قره طاش ، شرقلی ایلیجه کبی قریه‌لر دوغرودن دوغرویه نهر صوینی ایچرلر ، بوقاری آلاکوز کبی کویلرده قویو صوینی وچرکش قضاسنك مجیدیه ناحیه‌سنك (قران) وجوار قریه‌لرنده دخی دره صوینی ایچرلر . قصبه‌لرده ایچیلن‌صولر تمامیله منبع صولریدر . کنغری قصبه‌سنه جاری‌اولان‌صو ایکی نوع منبع صوییدر. بری‌قصبه‌نك‌غرب طرفنده طوپلامه صورتیله دمیر بورولر ایله قصبه‌یه نقل ایدیلن صو اولوب بو صوقصبه‌ده توزیع اولوندیغی موقعلره قدر صافیتنی محافظه ایدییورایسه‌ده مع‌التأسف بر قاچ چشمه‌یه اساله ایدیله‌جك‌درجه‌ده آزاولدیغندن‌اهالینك احتیاجاتی‌هیچ‌بروقت‌تطمین‌ایده‌میور. بوصو هنوز تحلیل‌اولونمش ایسه‌ده تمامیله قابل شرب‌برصو اوصاف‌وشرائطنی حائزدر. دیکری‌ده قصبه‌یه اوچ ساعت بعد مسافه‌ده وشمالنده واقع (مزری)نام قریه‌دن کلن صو اولوب

کولجکلردن عبارت اولوب بونلربالآخره موسم ایلریله نجه تمامیله قورورلر . بوکبی محللرده کی صیتمه لیلر اینسه پك آز وهمان برقاچ کشیدن عبارتدر . یالکز توخت ناحیه سنك سازجغز قریه سی کبی منحط قریه لرده کی اوفاق را کدصولر وبونلردن متولد وتیبیس مصرفنه دکمیه جك درجه ده واهالینك اوفق بر سعی ایله تمامیله ازاله ایدیله جك برحالده بولونان کوچوك وفقط ازاله ایدلمه مش باطاقلقلردن دولایی بو قریه ده صیتمه مصابی قرای سائره دن فضله جه کورولور یاخود دره ایچنده جریان هوا اولماز . یاز موسملرنده ده صوك درجه ده صیجاق اولدیغندن کنایه اولوب اهالئ قرا ، عن جهل ، بوکبی قریه لر صیتمه لیدر دیرلر . حال بوکه بالذات دوراتشاسنده کی تحریات ومعاینه لرمده بوکبی قریه لرده صیتمه لی کورمدم . یالکز دورغون وصیجاق بر هوا بولدم .

ولایتك حائز اهمیت باطاقلغی یالکز کنغریده در . بو باطاقلق کنغرینك اون بش دقیقه مسافه سنده بویوك برعسکری قشله سی بولونان « فسلکان » موقعنده در . [۱۵۰,۰۰۰] متر و مربعی وسعتنده اولان بو باطاقلغك بر طرفی قایا طوزینی حاوی ممتد بر داغدر . اوکندن آنقره یه کیدن شوسه کچر . بو باطاقلغی حصوله کتیرنلر حقیقتده اورانك چایر حاصلاتندن استفاده ایتمکده بولونان محدود بر طاقم اراضی صاحبلریدر ؛ یوقسه بو اراضی یی تیبیس هیچ بر وقت مشکل دکلدر . باطاقلق اراضی داخلنده بللی باشلی ایکی منبع کورونیور : بونلردن بری قشله جوارندن چیقارق مختلف استقامتلرده تارلالری قطع ایدییور ؛ دیکری حاجی أمین تارلاسی ایچنده کی قامشلقدن چیقوب کترلك چایر ایچون صنعی اوله رق بر چوق حرقلره تقسیم اولونیور . اراضینك دها باشقه نقطه لرنده رطوبت وصیزینتی موجود ایسه ده بونلر اهمیتسز دینه جك درجه ده در . ایشته باطاقلق بوایکی صویك ، ترلاصولامق وچایریتیشدیرمك ایچون اراضی صاحبلری طرفندن مخصوصاً اراضیلری داخلنه صالیویرلمه لرندن حاصل اولیور . باطاقلغك باشنیجه سببی بودر . بو ایکی منبعدن چیقان صولر کینیش بر حرق ایله وتمام بر استقامت ایله اوکندن کچن چایه جریان ایتدیرلدیکی تقدیرده ، باطاقلق همان همان قورودولمش اوله جقدر . اراضی ده میل موجود اولدیغی جهتله چایه قدر اشبو منبعلرك جریان ایتدیرلمسی قابلدر . مع هذا مذکور اراضینك بوصورتله تیبیسی هرحالده اراضی صاحبلرینك منفعتنه مغایر اوله جقدر .

ولايتك على العموم كويلرينك وضعيت وجهيه‌لرى مختلف، خانه‌لرى غيرمنتظم وزمينلرى ايكى ، اوچ‌متره ارتفاعنده طاش وطوپراقدن ياخود آلتى آخور ، اوستى اوطه‌اولمق اوزره احشابدن انشا قلنمش وأولرى اكثريا حفظ الصحه‌يه مغاير برطرزده‌در. ايلغاز حوالسنده‌كى قرانك اورمانى بول اولديغندن خانه‌لرى احشابدر. حيات اجتماعيه‌لرى مفقود اولوب حفظ الصحه‌يه منافى حركتلرى معتاددر. ازجمله آخورلرنده موجود كوبره‌لرأولرك قاپولرى اوكنه آتيلمقده وبوصورتله موسم صيفده حاصل اولان تعفن دن وموسم شتاده حصوله كلن چامورلردن صحت عموميه‌لرى بالطبع متضرر اولمقده‌در .

مهدلرك شكلى :

خلالر عموميتله اوست قسمى غايت بسيط برصورتده محفوظ واحشابدن معمول وتماميله خانه خارجيدر . يالكز كنغرى‌يه عائداولمق اوزره خلا مجراسى وارايسه‌ده پك آزبر قسم اولوب ديكرلرى كاملاً قويو صورتنده چوقورلردن عبارتدر . چركش وايلغاز قصبه‌سنده ايسه نادراً چوقور اولوب اكثريا تكميل آچيقدر. قراده ايسه اوست قسمندن غيريسى كاملاً آچيقدر .

بوكبى حاللرده موادثفليه آچيقده قالديغندن ترا كمه حاجت قالمايورايسه‌ده ايلك بهار موسمنده چوقورده كيلرينى قالديره‌رق وبار كير كوبره‌لرى تخليط ايده‌رك باغچه‌لره دوكرلر .

قبرستانه :

كنغرى قصبه‌سنك اطرافى دائراً مادار دينه‌جك درجه‌ده قبرستاندر . بوقبرستان قصبه‌نك شمال، شرق ، غرب طرفلرنده اوفاجق تپه‌جكلر اوزرنده و اطرافنده و ميللى اراضيده‌در . قصبه ايچنده متعدد وفقط متروك قبرستان دخى واردر . چركش قصبه‌سنك قبرستانى ايسه شرق وغرب طرفلرنده وقصبه‌دن برآز اوزاقجه‌در. قريه‌لرده دخى قبرلر كويلرك همان اوزاغنده‌در. كويلرده قبر اتخاذ ايديلن محللرا كثريا زرعه غيرصالح اراضى‌در .

باطاقلق :

كنغرى ولايتنده بللى باشلى برباطاقلق يوقدر. خريطه‌ده صيتمه منطقه‌لرى اوله‌رق كوستريلن قريه‌لرده ايسه قطعياً باطاقلق بولونمايوب جديد دده‌كى كويك دكرمننه كلن حرق‌دن كچن قاغنى عربه‌لرينك و مواشينك صيجاق كونلرده حرق ايچنده ياتمه‌لرندن متولد اوفاق

غیرمنتظم یوللری وسوقاقلری موجوداولوب أك چوغی ایکیوز اللی دورت متره طولندن زیاده مستقیم بر جاده یه تصادف اولونماز. حال بوکه جنوبدن شماله دره بوینده کی آنقره قسطمونی جاده سی ایکی کیلو مترو طولنده بربرینه عمود ایکی استقامتی تعقیب ایدر و اکثر جهاتنده ایکی طرفی آغاجلق بر جاده سی واردر .

کنغری قصبه سی جنوبه متوجه وقلعه أته کنه موضوع اولوب بر قسمی دره بوینده و باغچه لر آراسنده و دوز بر اراضیده کائن اولوب بر قسمی دخی قلعه تپه سنك شرق و غرب وجنوب صرتلرینی تشکیل ایدر . بنالر همان عمومیتله احشاب اکثر قسمی خارجاً دولدورمه اصولیله بوله طوپراق و کیرج ایله مملودر . وضعیتی ده تمامیله جنوبه متوجه کیدر . جنوبدن باقیله جق اولورسه قصبه نك برچوق خانه لرینك اوست قسمنك کرفت برشکلندن غیرلطیف برمنظره سی اولدیغی کورولور . آخور، کومس، آنبار کبی مشتملات همان همان هرخانه یه مخصوص کیدر . خانه ایچنده چاماشیرایچون آیریجه برمحل تفریق اولونمایوب کیرلی چاماشیرلر قصبه نك موجود برعمومی چاماشیرخانه سنده بیقانیر. چاماشیری کیل وپك آزده صابون ایله طاش اوزرینه سورتمرك، طوقاچ تعبیر ایدیلن بر تخته پارچه سیله ده دوکمرك، عادتا ئه زمرك ، یووارلایه رق بیقارلر .

قریه لرك برچوغنده چاماشیری ده ره کنارنده طاشلر اوزرنده عینی وجهله بیقارلر . بنالرینك ارتفاعی ده سکز مترو واوطه لرده دردبش مترہ عرضنده در. اوطه لرده قناپه یه، قولتوغه آز تصادف اولونور . کره وت اوزرینه دوشمه لر واردر . أولرك تقسیمات داخلیه لری ده پك غیرمنتظمدر .

چرکش قصبه سی ایسه بر اووه اوزرنده مبنی اولوب اطراف اربعه سی اعظمی ایکی ساعت، اصغری یارم ساعت دوز بر مسافه سی واردر . قصبه دوغرودن دوغرویه ایشیق داغنه ناظردر . چرکش خانه لرینك تقسیمات داخلیه لری مختلفدر . بعضیلری یکی اصول دینیان فوقانی وتختانی ایکیشر صالونلی، دوردر اوطه لی وصاماناق ، آخور کبی اقسامی آیری ومجاور بر محلده در، بعضیلری أسکی اصول دینیلن قارا کلق، باصیق طاوانلی، آخوروصامانلی آلتنده، بویوك اوجاقلی، پنجره لری آز وهوادن محروم، آنبار، کیلار، صمانلق، آخورکبی اقسامی داخلنده ومطبخ خارجنده در . اکثری خانه لرك اوك ویان طرفلرنده برروبا یاریمشر دونم وسعتنده میوه وسبزه باغچه لری واردر . عمومیتله خانه لرك کنیشلکی یکرمی آرشون، قاتلرك ارتفاعی دورت، بش آرشوندر. چاماشیرلق اولمایوب اکثریلرنده صوقویوسی بولوندیغندن چاماشیرلری مطبخلرنده بیقارلر. صو قویوسی اولمایانلر، عمومی چاماشیرخانه لرده بیقارلر .

خان ، مجیدیه ناحیه‌سنده (٢٠) اوطه‌لی طاشدن انشا قیلنمش بر خان ، (٣) اوطه‌لی احشاب خان ، چرکشك آت فره‌چه قریه‌سنده احشابدن (٤) ر اوطه‌لی ایکی خان واردر .

اوتل :

ولایت داخلنده اوتله بکزر کنغریده اون‌دورت اوطه‌لی برخان ایله اون‌ایکی اوطه‌لی جام کوز خانی واردر .

فابریقه :

ولایت‌داخلنده صوایله‌دونن قدیم دکرمنلردن‌غیری فابریقه‌کبی هیچ برمؤسسه یوقدر .

مبانینك طرز معماریسی ، اماکن عمومیه ، کویلرك وضعیتی :

عمومیتله‌ولایت‌مبانیسنده براصول وطرزمعماری‌یوقدر علی‌العاده‌قالفه دینیلن اوسته‌لرك تاصارلادقلری برشکل غریب و ثقیلده‌در . برخانه‌نك پروژه و قروکیسنی معماروبا مهندس چیزمز . أوك یچیمی‌خانه صاحبی‌ایله‌علی‌العاده اوسته‌لرك بیننده‌کی‌اویوشمه‌نتیجه‌سنه باغلیدر . مع‌مافیه‌تشبث آرانورایسه‌چرکش قصبه‌سنك‌وقره‌جه‌ویران‌ناحیه‌سی‌نك‌ولایت‌مرکزیته‌نسبتله بنالرینك طرز انشالری اولدقجه‌منتظم برشکل ومنظره‌ده‌در . حتی بایرام‌ویران قریه‌سنده‌کی خانه‌لر مرکز ولایتده کورولمز . کرچه بورالرده‌ده بر طرز معماری آرانماز ایسه‌ده قضااهالیسنك اکثریتله استانبول‌ایله‌مناسبتلری چوقجه‌اولدیغندن کوردکلرینی ، اوکرندکلرینی محللرنده تطبیقه یلته‌نمشلردر . بوده بر استعداده وحسن طبعه دلالت ایدر .

مراد رابعك انشا ایتدیردیکی روحنواز جامع‌ایله‌باشقه بر شکل لطافت اکتساب ایدن چرکش قصبه‌سنك تخصیص سوقاقلری همان همان حفظ‌الصحه‌یه موافق بر سعه‌ده‌در . کنغری قصبه‌سنده‌ایسه ایش‌بونك‌عکسنه‌در . کنغرینك اویله سوقاق‌وخانه‌لری‌واردرکه عادتا دامدن‌دامه آتلامق دکل ، عادی خطوه ایله دیکرخانه‌لره‌کچمك‌پك‌چوق‌محللرنده‌ممکندر . سوقاقلرنده‌قطعیاً هواجریان ایتمز . چونکه بوسوقاقلر دار و کرفت سوقاقلر کلیشی کوزل وغیرمنتظم‌قورولمش خانه‌لرایله همان همان‌مسدود کبیدر . یالکز جامع کبیراتصالنده بری‌مدور ، دیکری أسکی بغدای پازاری‌دینیلن محلده‌مستطیل‌الشکل ایکی میدانجق‌دن‌باشقه هوا آلنه‌جق محلی یوقدر . قصبه‌نك اوچ مترودن أك فضله‌سی اون ایکی مترویه قادار بر عرضده پك

محلی	صنفی
چرکشك بیدیل قریه‌سنده ابتدائی ذکور ایچون	٣
« دره « « « «	٣
« سرایجق « « «	٣
« ویران « « «	٣
« صاچاق « « «	٣
« آت فرده‌جه‌لر قریه‌سنده «	٣
مجیدیه ناحیه‌سنك قران قریه‌سنده ابتدائی ذکور ایچون	٣
« « قپوجیلر « « « «	٣
« « حمزه‌لر « « « «	٣
« « صپوچش « « « «	٣
« « سماعیل « « « «	٣
اووه‌جق ناحیه‌مرکزنده « « « «	٣
« ناحیه‌سنك پلیدجك « « « «	٣
« « بویالی‌سفلی « « « «	٣
« « کوتیکویران « « « «	٣
« استیه « « « « «	٣
	٤٣

ملاحظه :

مرکز ولایتده بویوك، کوچوك (٢٤) خان واردر. بونلرك بویوکی (٥٠) اوطه‌لی اسکلیب خانی ، ایکنجیسی (٤٠) اوطه‌لی آرپه‌جی اوغلی خانی، اوچنجی اوله‌رق (٣٠) اوطه‌لی هندبللینك خانی ایله، حمدی افندینك خانی اولوب دیکرلری ایکی اوطه‌لیدن (١٠) اوطه‌لی‌یه قادار در . ایلغاز مرکز قضاسنده (٥) خان ، قسطمونی طریق اوزرنده (٢) خان ؛ توخت ناحیه مرکزنده (٣) خان ، شعبان اوزی ناحیه‌سی مرکزنده (٢) خان واردر . چرکش قصبه‌سنده‌ده چرکشدن کچن بغداد پوسته‌سی زمانلرنده یاپیلمش تحتانی وفوقانی قرقر اوطه‌لی طاشدن انشا قیلنمش ایکی خان ، اون اوطه‌لی احشابدن معمول دیکر (٣)

محلی	صنفی
کنغری‌ده بر اعدادی ذکور ایچون	٦
« بر ابتدائی « «	۳
« « « اناث «	٦
« مربوط دوملی قریه‌سنده ابتدائی ذکور ایچون	۳
« « فورغون « « « «	۳
« « معروف « « « «	۳
توخت ناحیه مرکزنده « « «	۳
« طوپوز سرایند ه « « «	۳
« یوکلی قریه‌سنده « « «	۳
شعبان اوزی ناحیه مرکزنده « « «	۳
« « ناحیه‌سنه مربوط مارت قریه‌سنده ذکور «	۳
اورته ناحیه مرکزنده ابتدائی ذکور «	۳
« ناحیه‌سنك خلفت قریه‌سنده ذکور «	۳
« « باصداق « «	۳
« « کورت « «	۳
ایلغاز قضا مرکزنده ذکور ابتدائی مکتبی	٦
ایلغازك کیسه قریه‌سنده ذکور ابتدائی مکتبی	۳
« بلویران « « «	۳
« دوملی پیکار « « «	۳
قره‌جه ویران ناحیه مرکزنده « «	٦
« حاجی موصلو قریه‌سنده « «	۳
« چارداق « «	۳
« بایرام ویران « «	۳
چرکش قصبه‌سنده ابتدائی ذکور ایچون	٦
« « « اناث «	۳

دردنجی قسم

خسته‌خانه‌لر ، اجزاخانه‌لر ، دیسپانسرلر ، مکاتب ومدارس ، خان ، اوتل ، حماملر ، مبانینك طرر معماریسی ، اماکن عمومیه شهر وکویلرك وضعیتی ، خلالرك شکلی (مجاری وارمیدر ، چوقورمیدر ، چوقورلرك شکل و تخلیه‌سی ، قبرستان موقعی وضعیت جغرافیسی) ـ جوارده‌کی باطاقلقلرك وسعتی ، اسبابی وقورودولماسی حقنده مطالعات ـ ایچیلن صولر ، منبع ، نهر ، قویو ـ صولرك صورت اساله‌سی :

خسته خانه‌لر :

کنغری ولایتی داخلنده، ملغا قسطمونی ـ بولی فرنکی تشکیلاتنك بر شعبه‌سی اولمق اوزره ، یالکز مرکزده ادارهٔ خصوصیه‌یه عائد اللی یاتاقلی برخسته خانه واردر .

اجزاخانه‌لر :

ولایت داخلنده یالکز کنغریده بر اجزاخانه واردر . موازنهٔ خصوصیهٔ ولایتك ۳۳۷ سنه‌سی بودجه‌سندن صرف اولونامایان بیك آلتی‌یوزلیرا ایله دیکر براجزاخانه کشادی متصوردر . چرکش قصبه‌سنده‌ده محلی بلدیه‌سی طرفندن کشاد ایدیلمش براجزاخانه واردر .

دیسپانسرلر :

اوچیوز قرق سنه‌سی بودجه‌سنده کنغری‌ده اللی یاتاقلی موازنهٔ خصوصیه عائد بر وچرکش قضاسنده دخی بش یاتاقلی موازنهٔ عمومیه‌یه عائد برکه جمعاً ایکی دیسپانسر کشاد ایدیلمشدر .

مکاتب :

لوا داخلنده (٤٣) مکاتب رسمیه واردر . محللریله صنفلری بروجه آتیدر :

مخلفك طبابته قارشی وضعیتی :

خسته‌لر اولا اوقومه‌یه ، نسخه صوبی ایچمه‌یه و اوفورو کیلره مراجعتدن صوکره کیتدکجه ترقی ایدن خسته‌لغك وخیم بردورنده و آنجق حال احتضارده طبیبه مراجعت ایدرلر.

طبیبه وقوعبولان مراجعت دخی آنجق بر دفعه‌یه مخصوصدر. طبیب خسته‌سنی تعقیب و تداوی ایده‌مز . صیتمه‌دن قاشکتیك بر دوره داخل اوله‌رق یاتاغنده شخص آخرك معاونتی ایله برطرفدن دیکر طرفه دوندورولن برخسته‌نك تداویسی ایچون بیك برنسخه صوبی ایچدکدن صوکره ویادو کولمش صار مصاق یوتدقدن صوکره آرتق صوك برچاره اولمق اوزره طبیبه مراجعت ایده‌نلر واردر. اوده بر دفعه‌یه مخصوصدر. بناءً علیه خلقك طبابته رغبتی یوقدردیسه‌م مبالغه ایتمه‌مش اولورم . بونك‌ده سبب جهالتدر . منوران بالطبع مستثنادر .

نظافته رعایتلری :

احوال صحیه‌یه اوقادار اعتنالری اولمادیغی کبی نظافته‌دخی اوقادار دقتلری یوقدر. معمافیه سوق جهالتدن باشقه برشیٔ اولمایان و مملکتمزك همان همان هرینده کورولن شو حالدن اصحاب یسار وثروت اولانلر ایله دماغنی نورمعارفله تنویر ایتمش اولانلر بالطبع مستثنادرلر.

اهالینك بنیه‌جه تشکیلاتی :

علی‌العموم ولایت اهالیسنك بنیه‌لری قوی و تشکللری‌ده حال طبیعیده‌در .

معمافیه قصبه اهالیسی هواسیله، صوییله، طرز حیاتیله قریه اهالیسنه نسبتله بالطبع بنیه‌جه زبونجه‌در . چرکش قضاسی اهالیسی کنغری و حوالیسنه نسبتله علی‌العموم دها بویلی، دها ایری جثه‌لی اولوب مرکز ولایته نسبتله عرفانجه ، اعمارجه ایلروده بولندیغی کبی تشکلات بنیویه‌جه‌ده تقدم ایتمشدر .

ایله مناسبتده بولوندیغندن بو قضاده اوقور ، یازار دها زیاده‌در . بو معارفسزلك دردی حقیقتده حکومته عطف اولنه‌جق برقصوردر . خلق معارفه‌تشنه‌در . مکتبی‌جهت معارفه عائد اولمایان پك چوق کویلر اهالیسی چوجوقلرینی آنجق قریه اماملرینك أسکی اصولده‌کی مکتبلرینه دوام ایتدیرمکه مجبوریت حس ایدییورلر . بو نوع مکتب حتی کنغری قصبه‌سنده دخی چوقدر . قیشین هرکون چوجوقلر خانه‌لرندن قولتوقلری آلتنده کوتوردکاری برر اودون وهفته‌لق پاره ایله‌اوقورلر. بالطبع شرائط صحیه‌یه‌توافق ایله‌مه‌یه‌جك اولان بو مکتبلرده اون بش بلکه‌ده یکرمی سنه‌دن قاله پوستلرده برصره رافلرکبی اوست اوسته اوطورمق‌دن ومختلف قالینلقده‌اوزون برصیرینی واوچ‌درت‌چیبوغی‌اولان‌خواجه‌لردن نه بکله‌نیر ؟ آرتق عصر حاضره لایق‌اولمایان ومضرتدن باشقه بر فائده تولید ایتمین بوکبی مکتبلرك قاپادیلماسی ایچون‌وقتیله‌مراجعت ایدلمش‌ایسه‌ده‌خلقه سکوت‌ایله‌مقابله‌ده‌بولنامشدر.

اخلاق :

آنجق مثال اولەرق کتابلرده اوقونان و حکایه طرزنده دیکلنەن فضیلت اخلاقیه شبهه‌سزهرپرده‌اولدیغی کبی بوولایتده ده‌کسب‌ضعف‌ایتمش‌ایسه‌ده‌یالکز خلقك‌طینتنده‌مکنوز خصائل ونجابت شبهه‌سز زائل اولەمشدر . مع‌مافیه بوضعفیت‌اخلاقیه‌ده تأمین‌معیشتك‌دخی تأثیری‌اولدیغی غیرقابل انکاردر .

اعتقادات :

اعتقادات باطله بوتون مملکتلریمزك همان هر پرنده هر کوشه‌سنده کوك صالمش کیبدر . أك برنجی‌سی‌اولەرق‌قبرلردن امید شفاعت وتأمین آرزوسی ایچون‌قوربانلق قویون ویا خروس کسمك همان عمومی‌بر اعتقادتشکیل ایدر. صاغ تپه‌سی اوزرنده برطاش یپغنه، بر چالی پارچه‌سنه بز باغلامق، قبرظن اولونان بو طاش یپغینك اطرافنده‌کی آغاجلری کسمەمك اوزره او تربه‌یه حرمتدن زیاده کسەن آدمك ئوله‌جکنی وحتی بوصورتله أولنلر چوق اولدیغنی و سائر بیك برکیجه حکایه‌سی طرزنده دیکلتمك‌کبی افکارواعتقادات باطله موجوددر. ولایتك‌هیچ‌برقریه‌سی‌یوقدرکه‌اوراده‌بر ولی، بر ده‌ده، برتربه‌بولونماسون . اسمی صورولدیغنده‌یالکز آغزلرنده عمومی نقرات قبیلندن اولەرق «خراساندن کلمه!» کبی معناسز بر جوابده بولونورلر .

اصابت عینه اعتقاد عمومی کیبدر .

طرز معیشت :

ولایتك تخصیص قصبه اهالیسی بوتون قیش نواله‌لرندن، حتی پاصدیرمه وصوجوق و طارخانه‌سنه وارنجه‌یه قادار، أك اوفاق تفرعاتی بیله یازدن تأمین و تدارك ایدرلر. غدالرینه دقت ایدرلر. حال و وقتی مساعد اولانلر قیشین صحبت دیدکلری ضیافته یکدیکرلرینی دعوت ایدرلر. بو ضیافته‌ده دیکر اطعمه‌میانینده بهمه‌حال (چولوق) دیدکلری پرنج ایله دولدورولمش هندی قزارتمه‌سی ایله اوزرلری بادملی کسمه قدائف بولونه‌جقدر. یومورطه، نشاسته و دقیق ایله یوغورولان و کسیلن یوفقه قدائفلری جداً نفیسدر. یالکز مایه‌سز خموردن آچیلمش وساج‌اوزرنده‌خفیف‌پیشیریلش، ارضرومليلرك (لاواش) تعبیر ایتدکلری شکلدن دها آز پیشمش أکمکلرینی معده هضم ایده‌میور؛ اونك ایچون اهالینك معده‌دن اشتکاسی زیاده‌در.

چوره‌ك تعبیر ایتدکلری چارشی فرونلری أکمکلرندن یاپانلر همان همان پك نادر کیمسه‌لردر.

طرز اشتغال :

ولایت اهالیسی اکثریتله زراعتله اشتغال ایدوب یالکز هر یرده اولدیغی کبی قصبه‌لرده أك زیاده تجارت و صنایع ایله کچنیرلر.

مملکتك قدیم صنایعی اولان بزجیلك، عادی ده‌میرجیلك، قویوجیلق، دباغلق، یمنی‌جیلك، مرانغوزلق کبی صنایعدن باشقه، سراج، صندوقچی، قوندوره‌جی، کچه‌جی، بیچاقجی کبی صنایع عادیهٔ محلیه ایله اشتغال ایدنلر و بعض دستکاهلرده دخی کرك یاتاق چارشافلری کرك البسه‌لك، خرقه‌لق طوقومه‌لر، آلاجه‌لر، ودوز بزلر نسیج ایدنلرواردر. پك جزئی برقسم ده باغچه‌جیلکه سالك در. تجارتلری دخی مانیفاطوره، تفتیك، یاپاغی، حبوبات، بقالیه، ادوات حدیدیه ونحاسیه اوزرینه‌در. تجارت ایله مشغول اولانلر همان کاملاً دوردونجی صنف تجارلردر.

معارف :

مملکتلریمزك هر یرنده اولدیغی کبی بو ولایتده‌ده آنجق یوزده بش ایله آلتی شخص اوقویوب یازه‌بیلیر. مع‌مافیه، چرکش قضاسی اهالیسنك همان هپسی دائما استانبول

اوچنجی قسم

عموم نفوس ، عرق و دین اوزرینه نفوسك تقسیماتی ـ عشائر ـ لسان عمومی ـ طرز تلبس، طرز معیشت ، طرز اشتغال ـ صنایع ـ اخلاق ـ معارف ، عنعنات ، یرلی اعتقادات باطله ـ خلقك طبابته قارشو وضعیتی ، نظافته رعایت، اهالینك بنیه‌جه‌تشکلاتی.

ولایتك عمومی نفوسی :

ولایت؛ (۱۵۷۵۷۸) نفوسی حاوی‌اولوب‌بوندن (۶۹۸۸۶) سی‌ذکور، (۷۲۷۰۸) ی اناث‌در . ولایت داخلنده غیرمسلم (۲۰۰۴) نفوس اولوب تورکیه‌نك أك‌صاف‌ومتجانس بر ولایتی‌در .

عشائر : کنغری ولایتی داخلنده هیچ برعشیرت یوقدر .

لسان عمومی : تورکجه‌در .

طرز تلبسی : مکتب طلبه‌سی و پك آز اهالی مستثنا اولق‌اوزره ، ولایت اهالیسی شالوار، پالطومقامنده بینیش‌نام‌دیکری‌جبه‌کیرلر‌وبللرینه‌بویوك‌بر مترولق قوشاق واوزرلری دیشین ویا سختیاندن معمول سلاحلق قوشانیرلر . بونلرك سرپوشلری علی‌العموم فس‌در. کویایلردخی فس کیرلر. برقسم جزئی‌ده کچه‌قوللانیر. فس‌اوزرینه جاهل‌اولسون ، معارف کورمش اولسون بیاض ، یشیل رنکده صاریق و سیاه رنکده یازمه وعبا صارارلر . بر قسم کویلیلرك طرز تلبسلری همان قصبه‌ده‌کیلر کیبدر . قادینلرده اطرافنه کوموش غروش ، ایکیلك دیکیلی فس کیرلر . قصبه‌ده‌کی قادینلرك طرز تلبسی‌ده اشراف و وسط درجه‌ده‌عائله‌یه‌منسوب‌اولانلر چارشاف و پوطورایله اطرافنه آلتون ایلجی دیکیلی‌فس کیرلر وبرقسمی‌ده چارشافلر وپشتمال اورتونه‌رك چارشاف ویا پشتمال کبی بر ایله وجهك هرطرفنی قاپایه‌رق یالکز برتك کوزایله(اکثریتله صاغ کوزلری‌ایله) اطرافی کورورلر. آیاقلرینه‌بوط یرینه ایچلی ، طیشلی أسکی اصول اوزره دیکیلمش پوتین قالوش ویامستلی‌قوندوره‌کیه‌رلر. مع‌مافیه تدریجی بر صورتده بوطرز تلبسی ترك ایتمکه باشلامشلردر .

مياه معدنيه :

كنغرينك آلتى ساعت جنوبنده (تونه‌ى) قريه‌سى اتصالنده ملحى برتركيبده بر معدن صويى واردر . شيخلر قريه‌سنده ديكر بر معدن صويى موجود ، ايلغاز قضا مركزينه دورت ساعت مسافه‌ده «بلايجق» نام قريه‌ده دخى قلوى طبيعتده بر معدن صويى واردر . تماميله صاف اولوب وويتى صويى طعم ولذتنده‌در . قريه‌اهاليسنك بوصورتله يوغوردقلرى خوردن پيشيردكلرى اكمكلرك قابارديغنى سويلرلر . چركشك « جاويندير » قريه‌سنه برچاريك ساعت مسافه‌ده ده‌ميرلى بر معدن صويى واردر . ينه چركشك « ميلان » كويى أتكنده وميلان چايى ياتاغنده اسهال ويرن ملحى بر صو واردر . سالف‌الذكر ميلان دره‌سنى تعقيباً ئوره‌نجك قريه‌سنى كچدكدن صوكره بر ساعت مسافه‌ده دورت محله‌دن عبارت « كوكورت » قريه‌سنده رايحه‌سى اون بش دقيقه مسافه‌دن حس ايديلن ومبذولاً جريان ايدن ايكى منبعدن عبارت كوكورتلى صو واردر .

قسطمونينك آراج قضاسى منطقه‌سنه عائد اوله‌رق بايرام ويران قريه‌سنه اوچ ساعت مسافه‌ده صارى آلان قريه‌سنده كوكورت ايله چليكى حاوى عادتا بر دكرمن دوندوره‌جك قادار مبذولاً آقان بر معدن صويى بولوندينى مرويدر . اورته ناحيه‌سنك « بوغورويران » قريه‌سنده بر آياغى تحت‌الارض (قيساج) قريه‌سنده سربست حامض قاربونى حاوى على‌العاده لذت وطعمده بر صو واردر . مع مافيه دائما خفيف بولانيق بولونان بو صويى قريه‌اهاليسى آره‌صره وبتخصيص رمضانده ايچرلرمش . توخت ناحيه‌سنك «قواق» قريه‌سنده بر معدن صويى دها واردر . مع‌مافيه بو مياه معدنيه‌نك مواد مركبه‌سى حقنده بر تحليل راپورى يوقدر .

قايليجه‌لر وتركيباتى :

قره‌جه ويران ناحيه‌سى مركزينك تقريباً بربچق ايكى ساعت قادار غربنده وچركش جاده‌سنك جنوبنده بش كيشى استيعاب ايدر ، تركيبى مجهول وصويى صيجاق بر ايليجه واردر . مجيديه‌نك ايمانلر قريه‌سنده تركينده كوكورتى حاوى صيجاق بر صو واردر . بو صويك اطرافى آچيق اولوب محفوظ دكلدر .

چرکش قصبه‌سنده ایسه همان همان هرکون أسن روزکارلرشمالدن (پویراز)در . آز شدتده، اکثریاموسم بهاروصیفده، جنوب وغرب‌طرفندن‌ده‌اسر . معفیه اشبوروزکارلرك آلامان ایشیق داغلری کبی اولدقجه بویوك داغلرده،اورمانلرده آز چوق خساری موجب اولەجق قاصیرغه‌کبی حادثەلر تولید ایتدیکی‌ده واردر .

بر سنه ظرفنده یاغانه یاغمورلرك ارتفاعی :

مقیاس مطربولونمادیغندن‌یاغان یاغمورلرك‌حقیقی مقداروسطیسی تعیین‌ایدیله‌مه‌مش‌ایسه‌ده اکثر وقتده‌زراعته‌فائده‌لی‌اولەجق‌درجه‌ده‌یاغمورلریاغمقده‌در . أك‌زیاده یاغمورموسمی ایلك‌بهار وصوك بهاردر . حتی کنغریده ایلك بهارده قرق ایکندی یاغموری پك مشهوردر،که ایکندی‌یه دوغرو یاغان یاغمور اقشامه دوغرو کسیلەرك کیجەلری سما براق ، و صباحلین ایسه هیچ یاغمامش کبی کونشلی وطراوتدار اولور . أك چوق یاغمور ولایتك اورمانلق بولونان جهت شمالیسنه و شمال شرقی و غربیسنه ، یاغار . معمافیه چرکش قضاسنده ، ولایتك هرطرفندن ، زیاده‌جه یاغمور یاغار . چرکش قصبه‌سنده آغستوس و تموز آیلرندن ماعدا دیکر آیلرده دورت کونده بریاغمور یاغدیغی واردر. شباط آیلرنده صولی سبکن طرزنده، مارت ، نیسان، مایس آیلرنده کاه آهسته ومنتظم، بعضاًده سرعتلی‌وایری دانەلی اولەرق یاغمقده وشدتلی یاغدیغنده بویوك سیللردخی‌حصوله کتیره‌رك کوی وقصبه‌ده اکثریا تارلالره وخانەلره ایراث‌مضرت‌ایتمکله‌برابر،سدوحائل‌اولق‌ایسته‌نیلن‌شیلری‌ده‌بیقوب کوتورمکده‌در . چرکش قصبه‌سنده‌ده یاغمور شدتلیجه نزول‌ایدر . مجیدیه ناحیه‌سنده‌ایسه اولدقجه نزول ایدر . میری اورمانی اوزرنده قولاط ، قره‌تپه اورمانی‌ئه‌تکنده، باش‌پیکار، اووەجق ناحیه‌سی ، چاقال داغی اوزرنده آخصار ، اوکوز ویران قریه‌لرنده بعضاً هیلان کبی قایمەلر تولید ایدر . معمافیه موسم شتاده ولایتك هریرنده یاغمور یرینه آرتق قار نزول ایدر . قارلر بعضاً تشرین‌ثانی‌ده باشلارایسه‌ده اکثر سنه کانون اول‌بدایتنده باشلار. تشرین ثانی‌ده قصبه‌ده یاغمورحالنده‌نزول ایدرسه‌ده‌اورته وشعبان اوزی ، توخت وایلغازده قار حالنده نزول ایدر . قار موسمی اکثریتله اوچ‌ماه‌دوام ایدییورایسه‌ده‌بعضاًبش آی قادار امتداد ایتدیکی‌ده واردر . سنه‌سنه‌کوره بعضاً دورت بش‌پارماق قادار خفیف یاغدیغی کبی اکثریتله‌برپچق قاریش، قیش شدتلی اولدیغی سنەلرده بر آرشون مقداری یاغدیغی‌ده واقعدر .

ایکنجی قسم

اقلیم - مواسم :

درجهٔ حرارت نسیمنك وسطی ، اصغری و اعظمی مقدارلری - روزکار - درجهٔ یبوست ورطوبت - بر سنه ظرفنده یاغان یاغمورلرك ارتفاعی ، موجود میاه معدنیه ، قاپلیجه‌لر .

اقلیم :

ولایتك سطح بحردن ارتفاعی اك منحط جهتنده [۷۰۰] مترو تخمین ایدلدیکنه نظراً، اقلیمی بارد ایسه‌ده موسم صیفده سوره‌کلی وشدتلی صیجاقلر یاپار. تحولات مواسم مطرداً حکمنی اجرا ایتمکده‌در .

درجهٔ حرارت یازین کولکده نهایت ۳۶ درجه‌یه قادار ترفع ایدر؛ قیشین تحت الصفر [۱۵] حتی (۲۶) یه‌قادار تنزل ایتدیکی واردر . وسطی درجهٔ حرارت کانون ثانی‌یه مصادف‌در . حداصغری - ۲۰ ، حد اعظمی + ۳۶ درجه‌یه بالغ اولمقده‌در .

ولایتك درجهٔ رطوبتی پك آزدر . علی‌العموم یابس کبیدر .

روزکارلر :

بوتون کنغری مرکزنده تشرینلردن نیسانه قادار اولان مدت ظرفنده اکثر اوقاتده ئسن روزکارلر جنوبدن أسن قیش‌ملتملری‌ایله نیسساندن تشرین اوله قادار شمالدن ئسن یازملتملریدر. برده شمال‌غربیدن أسن قرمیل وشمال شرقیدن أسن‌پویراز کبی مختلف روزکارلرواردر . جنوبدن‌وشمالدن‌أسن‌ریاح منتظمه‌دخی یاز وقیش ملتملری نامیله یاداولونور.ایام صیفده شمال‌شرقیدن جنوب شرقی‌یه دوغرو وایام شتاده‌دخی جنوبدن شماله دوغرو هبوب ایدرلر .

زغفرانبولی، کره‌ده‌نك بوسانجاغك ملحقاتی اولدقلری سویله‌نیور. دها اوللری بوشهره «حارفیل» اسمنی ویریرلرمش. بو بابده دورت یوز سنه اول یازلمش تورکجه بر کتابده بو قصبه‌یه عائد بر بحث اولدیغی سویله‌نیور ایسه‌ده مع التأسف تحریاته رغماً مذکور کتاب ألده ایدیله‌مه‌مشدر.

اووه‌جق ناحیه‌سی

چرکشه مربوط کندی نامنده‌کی ناحیه‌نك مرکزی اولوب دوز بر اراضی اوزرنده واقع (١٥٨) نفوسلی، بر ذکور مکتب ابتدائی‌یی حاوی بر قریه‌در. بعضاً ناحیه مرکزی «چنکللر» قریه‌سنه قالقار. (٣٣٠) سنه‌سنده بلدیه تشکیلاتی یاپیلمش ایسه‌ده وجودیله عدمی مساوی دینیله‌جك درجه‌ده‌در، هیچ بر فعالیت ویا اوفق بر اثر عمران بیله کوسترمه‌مشدر. ناحیه همان کاملاً داغلق وطاشلقدر. بو ناحیه‌ده دخی بیزانسلیلرك آثارینه تصادف ایدلمکده‌در.

ناحیه‌نك قاره قویونلی قریه‌سی ساحلنده بولونان مزارلر شایان دقتدر. بری بری اوزرینه یالچین قایالر اوزرنده انشا قیلنمش اولان بو مزارلرده بربرینه کچیلیر دهلیزلر، اوطه‌لر واردر. کذا پورچکویران قریه‌سنده‌ده چاك کبی صداویرن کمرلر، نقشلی ستون دیرکلری شایان عرضدر. بو قریه‌نك جوارنده‌ده قدیمدن قالمش پك چوق مزارلر واردر.

شعبانه اوزی ناحیه‌سی

بو نامده‌کی ناحیه‌نك مرکزی اولوب کنغری قضاسنه مربوطدر . شرق طرفی داغ اولدیغندن جهه‌سی غربه متوجهدر . اوکندن بردره آقار. (٥٦٧) ذکور ، (٥٧٢) اناث نفوسی، (١٥٤) خانه‌سی ، (١٧) دکانی ، بر جامعی ، بر مسجدی بر مدرسه‌سی و اوچ صنفلی بر ذکور ابتدائی مکتبی ، (٣) چشمه‌سی و (٣١) قریه‌سی واردر .

چرکش قصبه‌سی

آلتی محله‌دن مرکب(٣٥٨٧) نفوسی حاوی بر قضامرکزی اولوب، اولیاچلبی سیاحتنامه‌سنده حکایه ایدلدیکنه نظراً، « چهار کوشه » دن مخففدر. قصبه‌دوز براراضی اوزرنده مبنی اولوب مرکز ولایته نسبتله سوقاقلری منتظم، کنیش وبو قصبه نسبةً منتظم خانه‌لره مالکدر. مبانیٔ امیریه‌دن بر حکومت دائره‌سی ، حبسخانه ، بر بلدیه‌دائره‌سی آلتی صنفلی بر ذکور ، اوچ صنفلی براناث ابتدائی مکتبی واردر . نفس چرکشك(٦٥) قریه‌سی واردر . قصبه ترقیه پك مستعد اولدیغی کبی اهالیسی ده ذکی وغیوردر . ذاتاً چرکش قضاسی اهالیسی عرفانجه ، اعمارجه مرکز ولایت اهالیسندن ایلرویه کیتمشلردر .

مجیدیه ناحیه‌سی

چرکشه مربوط اولوب (٥٧) قریه‌یی حاوی در؛ بر داغك خفیف سطح مائلنده برژاندارمه وبر حکومت دائره‌سی ایله فوقانی و تحتانی آلتیشر اوطه‌یی حاوی بر بلدیه دائره‌سنی وبر قاچ خانه‌یی حاویدر . بو ناحیه‌نك مرکزی مقدما دوز ومنبت بر اراضیده واقع « بایندر » قریه‌سی اولوب او زمانلری بورایه« بایندیر » ناحیه‌سی نامی ویریلیرایمش . (٣٢٩) سنه‌سندن اول « ویران شهر » نامی ویریلان محلك یارم ساعت قربنده واقع مجیدیه نام موقع ناحیه مرکزی اتخاذ ایدلمشدر .

ویران شهرك ، بیزانسلیلر زمانندن قاله بش آلتی بیك خانه‌لی بر قصبه اولدیغی الآن موجود خرابه‌لرندن استدلال اولنمقده و حالاً انتظامنی بوزمایان سوقاق قالدیریملری مشهود اولمقده‌در . بوندن یوز سنه‌اول « ویران‌شهر سنجاغی » نامیله بر سنجاق مرکزی ایمش.

قره‌جه ویران ناحیه‌سنك مشهور کویلری، بایرام ویران‌قریه‌سی ایله‌اخیراً چرکشه ربط ایدیلن « قره‌جه‌لر »قریه‌سیدر . قره‌جه‌لر قریه‌سی ناحیه‌نك غربنده اوچ بچق ساعت‌بعد مسافه‌سنده و ولایتك هیچ بریرنده کورولمه‌ین غایت منتظم‌واولدقجه بر اصول معماری دائره‌سنده انشا قلیمش [٢٥٠ ـ ٣٠٠] قادار خانه‌لی بر قریه اولوب بلدیه‌تشکیلاتی موجود ووارادات بلدیه‌سی[٣٠٠] لیرایی‌متجاوز، پك‌مترقی‌برقریه‌در. بایرام‌ویران‌قریه‌سنده [١٥٠] خانه ، [٦٠] دکان ، اوچ قهوه خانه ، بر خان ، اوچ فرون واردر . کذا بو قریه‌ده‌ده سنوی وارداتی سابقاً [٢٠٠] لیرا ایکن ٣٣٧ سنه‌سی[٣٠٠] لیرایه‌چیقان بر بلدیه تشکیلاتی موجوددر .

[*] اورته ناحیه‌سی :

کنغری قضاسنه مربوط بین‌العوام « قره پازار » دینیلن ناحیه‌نك وسطنی تشکیل ایله‌ین اورته قریه‌سی ناحیه مرکزی اولوب [١٤٠] خانه، (٩٤٥)نی نفوسی، برجامعی، اوچ صنفلی بر ابتدائی‌ذکور مکتبنی حاویدر . ناحیه مرکزنده بلدیه تشکیلاتی اجرا قیلنمش انسه‌ده (٣٣١) ده ناحیه مرکزینه تحویل‌قیلنمش اولدیغی کبی‌واردات‌بلدیه‌سی‌ده‌پك‌جزئی اولدیغندن بوراده آثار عمرانه عائد هیچ بر تشبث یوقدر . ناحیه‌نك حاوی اولدیغی (٢٣) قرادن « ١٣٣٦ » نفوسلی « باصداق » قریه‌سی‌ایله(٧٨٥)نفوسلی ئه‌لمالی قریه‌سی، (١٢٢٨) نفوسلی و ایکی جامعلی « خلغت » قریه‌سی أك بویوك کویلرندندر .

تومغت ناحیه‌سی :

بو اسمك نه‌دن‌محرف‌اولدیغنی آکلایامادم. کندی اسمنده‌کی‌ناحیه‌نك مرکزیدر. قصبه شمال طرفی اولان بر داغك سطح مائل جنوبیسنده مبنی‌در . (٧٨٢) نفوس‌ذکوری، (٨٢٣) نفوس اناثی، اوچ‌محله‌سی، (٣٤٤) خانه‌سی، (٢) جامعی ، (٣) مسجدی، (٢٨)دکانی ، بش چشمه‌سی ، (٦) صنفلی‌بر ذکور ابتدائی‌مکتبی واردر. ناحیه‌نك حاوی اولدیغی قرانك عددی (٤٩) در .

---

[*] ناحیه مرکزی اولان اورته قریه‌سنه اون بش دقیقه مسافه‌ده سلطان جم طرفندن انشا اولونمش خراب بر جامع موجوددر .

اولق اوزره بورا خرستیانلر نجه‌ده عروج عیسی علیه‌السلام یورطیسندن بر هفته مقدم هرسنه زیارت ایدلمکده‌در ؛

[٣] قصبه‌نك جنوبنده وبش ساعت مسافه‌ده کنغری ـ آنقره طریقی اوزرنده کائن قره شیخ قریه‌سنده مدفون قره‌مصطفی بن شیخ بایزید حضرتلری. بوذاتك [٨٦٤] تاریخ هجریسنده برحیات بولوندقلری وقفیه‌لری تاریخندن آکلاشیلمشدر ؛

[٤] حاجی مراد ولی و عبدالغفار و پیر علی چلبیلر . مشارالیه حاجی مراد ولی‌نك سلالهٔ طیبه‌دن بولندقلری، عبدالغفار و پیر علی چلبیلر صلبی اوغللرندن اولدیغی و [٨٦٨] تاریخلرنده یاشادقلری وقفیه‌لری مندرجاتندن مستبان اولمشدر .

[٥] خراب قلعه درونده مقبرهٔ مخصوصه‌سنده بولنان شیخ «قره تکین» . تورك تاریخنك افاده‌سنه نظراً، مشارالیه تورك امراسندن اولوب [٤٥٤] تاریخلرنده کنغری‌یه کلدکلری وقت اوراده وفات ایدمرك قالدقلری آکلاشیلمقده‌در .

ایلغاز قضاسی :

ناحیه‌ایکن اخیراً قضایه تحویل قلنان ایلغاز قضاسنك مرکزی اولان « قوچحصار » قصبه‌سی شمالاً دوز بر اراضیده و جنوبه دوغرو دورمز چاینه مائل غایت منتظم برصیرت اوزرنده کائندر. [٩٠٢] ذکور ، [٨٩٠] اناث ، [٢٨٠] خانه و [١٢٦] دکان ودورت محله‌دن عبارتدر . بر دائرهٔ عسکریه و ده‌پو وجبخانه‌لك ایله آلتی صنفلی برابتدائی مکتبی حاوی اولوب حکومت دائره‌سی و تلغرافخانه‌سی وبلدی دائره‌سی ایجار ایله طوتولمقده‌در . اوچ جامعی، برمسجدی برتکیه‌سی وبر مدرسه‌سی، بر قاچ چشمه‌سی، برده حمامی واردر .

قریه و براکه قصبه‌سی :

تخمیناً [٦٠٠] خانه‌یی حاوی اطراف اربعه‌سنده اوفه‌جق تپه‌لر ایله محاط، اووه‌دن محروم و وسطندن کچن دره ایله ایکی یه منقسم اولمش اوفاق بر قصبه‌در. بلدیه تشکیلاتی موجود اولوب [٦] جامع و مسجدی واردر . هواسی، صویی غایت أییدر . قصبه‌نك بر بچق ایکی ساعت غربنده وچرکش جاده‌سنك جنوبنده حوضی بش کیشی استیعاب ایدن وصویی صیجاق بر ایلیجه واردر .

تاریخلرنده « پونت » یاخود « پونتوس » قراللغی تشکیل ایدن جنرال آنتیفوشه انتقال ایتمشدر . پافلاغونیا حکمداری پیلمان، پونت حکمداری یدنجی « مهرداد » ممالکی خیلی توسیع ایدوب قبادوکیا و پافلاغونیایی ضبط ایتمش ایسه‌ده رومالیلر محاربه‌یه کیریشوب قبل‌المیلاد [٨٨] تاریخیله [٦٣] تاریخلری آراسنده وقوعبولان اوچ محاربه‌ده بوتون ممالکی رومالیلر طرفندن ضبط ایدلدیکندن نفسی‌اتلافه مجبوراولمش‌ایدی. یدنجی مهردادك وفاتنده‌روماسردارلرندن [پومئیسیوس] طرفندن پیلیمان تکرارتحت‌موروثی‌اولان پافلاغونیا حکمدارلغنه اعاده اولنمش وبوأییلکه قارشی مملکتنك ساحل قسمنی رومالیلره ویرمشدر . ممالکنك دیکر قسمی‌ده [٦٣] تاریخنده وفاتیله وصیتی موجبنجه رومالیلره ترك ایدیلمشدر. اووقت پونت رومانك بر ایالتی حکمنه کیرمش وبو اسمله آنادولوده بر ایالت تشکیل ایدیلمشدر . بوندن‌باشقا، غالاتیا، بیثنیا، پافلاغونیا، قبادوکیا قطعه‌لری دخی رومالیلرطرفندن ضبط اولونمشدر . بو صورتله پافلاغونیا شرقی روما ایمپرطورلغنك تشکلنه قدرروما یه، بعدالهجره [٢٤٣] تاریخنده شرقی رومایه کچمش، ظهوراسلامدن پك آز مدت صوکره خلفای عباسیه‌یه‌کچمش وبالآخره ظهورایدن‌روم‌دولت سلجوقیه‌سی‌اولا آنطالیه‌یی پای‌تخت وبعده اطرافی استیلا ایله [٤٤٥] تاریخلرنده کنغری‌یی ضبط وبعدالفتح محافظلغنه کنغری قلعه‌سنده مدفون « قره تکین » ی نصب ایله قسطمونی جهتلرینه کیتمشدر . [٦٩٩] تاریخنده‌سلجوقیه‌دولتنك انقراضی‌اوزرینه کنغری، [٨٠٠] سنهٔ هجریه‌سنه قدراسفندیارزاده‌لرده قالمش واوتاریخده ایسه بیلدیرم بایزید طرفندن ضبط وتسخیراولندیغی حالده تیمور وقعه‌سنده تیمورلنکك یدتسخیرینه‌کچمش وتیمورك رأییله عموم دره‌بکلکلرینه‌مملکتلری ویریلدیکی‌ضمنده کنغری ینه اسفندیار زاده‌لره اعاده ایدیلش وبالآخره تورکلره کچمشدر .

کنغریده اهمیت‌دینیه و تاریخیه‌یه عائد اولهرق مشاهیردن معدودذوات‌بروجه آتیدر :

[١] قصبه‌نك غرب جهتنده وبر آز خارجنده قدیماً بر کلیسا اولماسی مظنون بولنان والیوم مولویخانه اتخاذ قلنان عتیق بربنا داخلنده مدفون شیخ جمال‌الدین‌ابن‌شهاب‌الدین . بو بنانك زمین قاتنده آچیق لوچ تابوت ایچریسنده قدیملر تعبیر اولنان ، واسملری تاریخلری ، سلاطین سلاجقه نامنه محکوك کتابه‌لری سیلنمش اولدیغندن ، بیلنمه‌مه‌ین زیارتلر واردر .

[٢] قصبه‌نك قایا باشی نام محلده مدفون و [٦٧٠] سنهٔ هجریه‌سنده یاشامش اولدیغی وقفیه‌سی تاریخندن مستدل بولنان شیخ مهدینك بولندیغی محل عزیز ایییدیوسه منسوب

قصبه [۲۱] محله‌دن مرکب اولوب ایچنده[۲۴۰۳] خانه،[۱۶۱۳]دکان، بویوك وکوچوك [٤٠] خان و ٤ عدداوتله مشابه خان موجوددر . کنغری قضا اعتباریله[۷۳]قریه‌یی حاوی اولوب أك‌بویوکلری۱۹٤٤نفوسلی قورغون قریه‌سی ۱٦۷۷ نفوسلی وومله ، ۹٦۰ نفوسلی معروف قریه‌لری‌در .

قصبه‌نك دائما هفته‌پازاری اولان چهارشنبه کونلری جوارقرا وناحیه‌دن کلن‌یوغورت ، یاغ،یومورطه،مرجمك،فصولیه‌وسائره کبی‌شیلرك آلیم‌وصاتیم کونیدر.هرسنه‌نك تشرین‌اولنده‌ده بر هفته مدتله پنایر قورولور .

قصبه‌یه عائد مختصر معلومات تاریخیه ؛ ازمنهٔ قدیمه‌ده آنادولو شبه جزیره‌سنك شمالنده وبحرسیاه ساحلنده پافلاغونیا حکومتی بولنوب کنغری دخی [غانغره] نامیله بو حکومتك داخلنده ایمش . پافلاغونیانك زمان تأسیس وتشکلی‌حقنده قطعی برمعلومات یوقسه‌ده‌بوراخلقنك«تروواء»محاربه‌سنده‌رئیسلری«پیلمان»ك‌قوماندای آلتنده یونانیلره قارشی تروواليلره یاردیم ایتدکلری مرویدر . بو حکومت معمورەلرینك باشلیجه‌لری سینوب مرکزادارەاولمق‌اوزره[غانغره]و[صامسون]ایدی. بورای آتلریله‌دخی‌مشهوراولوب‌اهالیسی اقوام آریه‌یه منسوب جنکاور بر قوم ایدی. [۱۲۰] بیك قوتنده سواری قطعه‌لری چیقاردیغی اولوردی . سواریلر باشلرینه مغفر آیاقلرینه چیزمه کیرلردی . اوفاق برقالقان ایله‌اوق استعمال ایدرلردی . میلاددن آلتی عصر مقدم آنادولو ایله ایرانده « میدیه » و «لیدیه»، «کلدانیه» نامله‌ری آلتنده‌اوچ‌حکومت تشکل ایتمش‌ایدی . اووقتلر پافلاغونیالیلر لیدیه حکومتنده قالمش وحدودی‌دخی‌شرقدن قیزیل‌ایرمق، آنقره‌وقونیه‌نك برقسم‌شرقیسی وجهات سائره‌سنده بحرسیاه و بحرسفیددن عبارت ایدی . لیدیه‌لیلر ایلك حکمدارلرینه معبودنظریله باقارلردی . پافلاغونیالیلرك لیدیه دائره‌سنه کیرملری [۵۹۰] ایله [۵۸۰] آره‌سنده‌در. لیدیه حکومتی میلادك ق [٤۱٦۷]دن [۵٤٦]یه قادار دوام ایتمشدر . لیدیه قرالی مشهور « قره‌زوس » [۵٤٦] تاریخنده‌میدیه(ایران)حکمداری کیخسروطرفندن اسیر اولدقدن صوکره لیدیه بوتون بوتون ایرانه کچمشدر . بالآخره اسکندر کبیر تکمیل ماکدونیایی أله ایتدکدن صوکره ایران اوزرینه یورودیکندن کنغری‌ده اسکندره انتقال ایتمشدر .

اسکندر کبیر [۳۲۰] سنه‌سنده وفات‌ایتدکدن صوکره ، جنرالری آره‌سنده ظهور ایدن حربدن دولایی بوتون اسکندر ممالکی تقسیم ایدیلدرك کنغری جهتلری [۳۱٦]

محصولات بقریه وغنمیه یه کلنجه : تفتیك [٤٠٠,٠٠٠] ، یوك [٢٠٠,٠٠٠] قیه حاصل اولوب بونلردن اوچیوز اللی بیك قیه تفتیك ایله یوز بیك قیه یوكك خارجه سوق اولوندیغی وبوندن باشقه سنوی حاصل اولان مختلف الجنس یکرمی بش بیك عدد رادهسنده دری نك دخی سوق واخراج ایدلدیکی معلومدر . سنوی کچی سوتی ١,٣٧٣,١٠٠ ، اینك سوتی ٧٥,٠٠٠ ماندا سوتی ٧٥,٠٠٠ ، تره یاغی ١٥٣,٥٠٦ ، پنیر ١٨٠,٠٠ قیه سنوی محصولات آلده ایدیلیور .

حیوانات وحشیه :

قورد ، طاوشان ، تیلکی ، قوندوز ، صانصار ، چاقال ، چرکش قضاسنده زیاده کوروان یابانی کدی ، فضلهجه دوموز ، ، آیی ، کیك اولوب طیوردن قارتال، آق بابا ، لیلك، پك چوق ککلك، بیلدیرجین ، هدهد، بایقوش، یراسه، سیاه آلاجه وقارغه دن عبارتدر.

ولایتك تقسیمات ملکیهسی :

ولایت ، توخت ، اورته ، شعبان اوزی ناحیهلرینی حاوی کنغری قضاسی ایله مجیدیه، اووهجق ، ناحیهلرینی شامل چرکش قضاسندن و اخیراً ربط ایدیلن قرهجه ویران ناحیهسنی حاوی ایلغاز قضاسندن متشکلدر .

مرکز ولایت: [٥٥١٠] ذکور، [٥٥٦٠] اناث اولق اوزره [١١٠٧٠] نفوسی حاویدر، عناصر مختلفه دن [١١٧٠] نفوس روم ، [٤٥٢] ارمنی یی حاویدر. بوراسی بین العوام چانغری دخی دینیلن « کنغری » قصبهسی اولوب مبانی رسمیه دن برحکومت قوناغی ایله کارکیر برمکتب اعدادی، ذکور واناثه مخصوص ایکی ابتدائی مکتبی، [١٢] مدرسه ، [١٧] جامع ، [٩] مسجد، روم وارمنی یه مخصوص بررکلیسا برساعت قلهسی وایکی حمامی حاویدر .

قصبه، جهت شمالیسنده آسکی برقلعهنك آثاری محتوی اولان و قدیماً بریانارداغ اولدیغی حالده عصرلردن بری منطقی بولنان وتخمیناً [٣٠٠] متره ارتفاعنده بولونان برتپه یه اتکا ایله مشدر. غرب جهتی ایسه ینه یانارداغ سلسلهسنی تعقیب ایدن بروادی تشکیل و آره سنده « طاتلی صو » دینیلن بر چای جاری اولهرق قصبهنك باغچهلرینی وصیفیه قسمنی تشکیل ایلدیکی کبی شرق جهتنده کنیشجه بر کیلومتره قادار عرضنده و اورته سنده « آجی صو » تسمیه اولونان وجوارده کی مملحهنك آتکلرندن «طوزلو صو» یه قاریشان ، مجراسی کنیش بردره واردر . شهرك اوك طرفنده بو ایکی صو برلشهرك جنوبه دوغرو جریان ایدرلر .

قايصى	٢٥,٠٠٠
طوت	٨,٠٠٠
بادم	٥,٠٠٠
جويز	٢٠,٠٠٠
اوزوم	٦٥٠,٠٠٠ در .

ولايت اراضيسنك نوعيت قانونيه ايله تقسيمات اراضيده اراضئ اميريه و وقفيه ايله اراضئ متروكه و موات موجوددر . مع مافيه حكومته عائد اولوب املاك مدوردەدن و مراد منلا اراضيسندن [١٢٣٩] پارچه تارلايه منقسم اولان ١٩٨٠٠ دونم اراضى واردر . ٣٣٧ سنەسنده بواراضيدن قصبەيه تصادفايدن بر قسم جزئيسى اهالىيه مزايده صورتيله فروخت ايدلمشدر . اراضئ مزروعه عمومىتله كوچوك پارچەلره منقسمدر . بويوك چفتلك يوقدر . اورتەحالده اونعدد چفتلكايله قرقعدد كوچوك چفتلك واردر . ياريجليق غايت محدوددر . عمومىتله مال صاحبى اراضيسنى ئەكر بيچر .

حيوانات اهليه و عددى بروجه آتيدر :

	عدد
قويون	١٢٥,٣١٨
تفتيك كچى	١٥٨,٨٢٢
قيل كچى	٤,٢٣٢
اوكوز	٢٩,٥٦٦
بوغا	٣٨٧
اينك	٣٤,٤٧٨
ماندا	١١,٠١٠
آت	٣٠٠
قصراق	٢٠٢,١٠٠
باركير	٨٠٠
استر	١,٠٨٧
مركب	١٢,٢٢٤
دوه	١١

	محصولات زراعیه دونمی	آتیلان تخم مقداری کیلو	حاصلات مقداری کیلو
بغدای	١٦٤,٥٦٨	١,٩٧٤,٨١٦	٩,٨٧٤,٠٨٠
قاپلیجه	٨,٥٠٠	٧٦,٥٠٠	٣٠٦,٠٠٠
آرپه	١٦٢,٦٣٦	١٦٢,٣٦٠	٨,١٣١,٨٠٠
یولاف	١,٠٠٠	٩,٠٠٠	٤٥,٠٠٠
مصر	٣,٤٩٦	٢٤,٤٧٢	١٢٢,٣٦٠
پرنج	٨١	٩٦٠	٥,٧٦٠
داری	٦٠٣	٣,٥٣٦	١٤,١٤٥
یورچاق	٢,٩٣٨	٤١,١٣٢	٢٠٥,٥٦٠
قره بقله	٢٥٠	٢,٣٢٤	١١,٦٢٠
نخود	٤٢٥	٥,٩٣٦	٢٩,٦٨٠
فصولیه	١,٧٦٥	١٥,٦٢٦	٧٨,١٢٠
مرجمك	٥٧٢	٥,٧٢٠	٢٨,٦٠٠
پتاتس	٩١٩	٩,٣٠٠	٧٣,٤٠٠
پانجار [قوجه‌باش]	٤٠	٥	٣,٥٠٠
خاووج	٢٠	٣	٢,١٠٠
صوغان	٨٠٠	٦٥٩	٦٥,٠٠٠
صارمصاق	٧٥	٦٠٠	٦,٤٠٠
پاموق	١٠٠	٤٠	٢,١٠٠

اشجار مثمره حاصلاتی :

	قیه
ألما	١٥,٠٠٠
آرمود	٢١,٠٠٠
ئەریك	٢٠,٠٠٠

يمكى اولدقجه لذيذ باخصوص منقبض بولونان كاهل واطفال ايچون غايت لطيف برغدا تشكيل ايدر .

اشجار مثمره :

كثرتله بولنان اشجار مثمره‌دن جويز ، ألما ، آرمود ، آيوا ، أريك ، ويشنه قيصى ، شفتالى ، كيرازدر . ايكى سنه‌دن برى ألما آغاجلرينه عارض اولان طيرطيلك محو ايديلمه‌مسى يوزندن ألما ايكى سنه‌دن برى سنين سابقه‌يه نسبتله آز حاصل اولمقده‌در. ايخير آغاجنك نشو ونماسنه اقليم قطعياً مساعد دكلدر .

خداى نابت اشجار مثمره : — قيزلجق چركش قضاسنده اولدقجه كثرتلى بولنان يابانى فنديق ، طاغ أريكى ، بعضى محللرده آچيق تعبير ايديلن داغ ألماسى ، كلين بوغان دينلان پك چوق آخلاط [يابانى آرمود] آلوچ‌در .

محصولات زراعيه‌دن ولايتك أك زياده قزل ايرمق ساحه‌سى و بر قسم مركز قراسى بره بش آلتى اعظمى سكز نسبتنده حاصلات آلنه‌بيلورايسه‌ده چركش قضاسنك على العموم قوة انباتيه‌جه مركز ولايت اراضيسنه نسبتله دون بولنديغندن محصولات چركشه ، آراجه ، طوسيه‌يه ، زاغفرانبولى حتى قسطمونى‌يه حيوانات و آرابه‌لر ايله نقل اولونور . اووه‌جق ناحيه‌سى اورمانندن غيرى آرپه و بغداى أك آز ألده ايديلن برمحليدر ، محصول بره‌بر ، ايكى ونادراً ده اوچه ، دورده چيقار . بوناحيه اهاليسى بو يوزدن دولايى پك فقيردر.

ولايتك سبزه محصولاتى :

اقليمك صووق بولنمسندن دولايى آنجق ايكندى كونشى قادار كورينان اسپناق ، بوندن ماعدا ماروك ، پراصه ، كووده بقله ده‌نيلن قاره بقله ، ساقز قباغى ، قيش قباغى ، خيار ، طوربه ، لحنه ، صوغان ، پتاتس ، صارمصاق ، حاووچ ، شالغام ، بامياء ، پاطليجان ، طوماتس ، قاوون ، قارپوز ، آجى و طاتلى بوبر ، پانجاردر .

ولايتده‌كى بغچه‌لك اراضى مقدارى [٤٠,٠٠٠] دونم‌در . لحنه ايچون [١٢٠٠] دونم صوغان ايچون [٨٠٠] دونم ، پتاتس ايچون [٩١٩] دونم ، صارمصاق ايچون [٧٦] دونم ، طوربه ايچون [١٨٠] دونم ، حاووچ ايچون [١٠٠] دونمدر .

اوزوم باغلرينك دونمى ايسه [٦٢٠٠٠] در .

بيك دونمدن زياده‌در. بواراضيده‌كى زرعيات خصوصنده ايديله‌جك استفاده پك عظيم ايسه‌ده بعضاً صوسز بولنديغندن طولايى قطعياً رغبت ايدلمديكى و معمافيه مرتفع محللرينه‌قادار مقدار كافى صو نقلى ويا آرته‌زين قويولرى كبى صو تدارکى حالنده كرك خزينهٔ حكومت وكرك اهالى عظيم بر نسبتده استفاده ايده‌جكلرى شبهه‌سزدر . پك لطيف منظره و هوايه مالك اولان بواراضينك مع‌التأسف ايپك كبى كوزل چايرلرندن‌بيله استفاده ايدلمديكى بالذات مشهودم اولمشدر .

كذا بوكبى جديددده ويوقارى آلاكوزليله اسكليبك تپه آلاكوز قريه‌لرى آره‌سنده اللى آلتمش بيك دونم قوهٔ انباتيه‌يه مالك ديكر بر اراضئ خاليه بولنديغى وبو اراضى‌ده‌ده حكومت پك جزئى برمصرف اختيار وجدوللر كشاد و آرته‌زين قيولرى كبى وسائطله‌ده بواراضيدن پك بويوك استفاده‌لر حاصل اوله‌جغى شبهه‌سزدر . حتى كرك بوزقير و كركسه بومحللر اسكان مهاجرينه پك مساعد بولنديغى‌ده آيروجه شايان قيد وتذكاردر .

زرع اولونابه حبوبات :

على‌العموم زرع اولونان حبوبات آرپه و بغدايدر . متفرق محللرده و جزئى مقداردە مصر اكيلور . مصريده قاووره‌رق اكلنجه طرزنده‌يرلر. وطاووقلره وچولوقلره [هندى] يم اوله‌رق ويريلوب ريزه ، جهارشنبه ، ترمه ، اونيه ، اردو قسماً صامسون قرا اهاليسى كبى اوننلدن اكمك طبخ ايتمسنى بيلمزلر . آزمقداردە قاپلوجه و دارى‌ده زرع اولنور . پورچاق ، مردمك ، نخود ، مرجمك ، بقله ، لزومى قدر فيك چوق مقداردە فصوليه ، چاودار ، يولاف ، خشخاش يالكز مجيديه ناحيه‌سنه منحصر اولمق اوزره آز مقداردە توتون و پرنج ، محصولات ميانده‌در . اشبو نباتات زراعيه‌دن پاموق ، خشخاش اقليمك تأثيرى حسبيله آز مقداردە اكرلر . خشخاشدن كنغرى قصبه‌سنده أل‌ايله متحرك تضييق آلاتيله بين الاهالى « شيرلاغان » نامياه استحصال ايتدكلرى خشخاش ياغنى ، تركيبنده بولونان آزچوق آفيوندن دولايى چوره‌ك وسائره يدكلرى و آليشمايانلرك بعدالاكل معده وامعالرى تشوش ايتديكى كبى وجوده بر رخاوت وآغيرلق و اويقويه ميل [آفيوندن] كورينور . آليشانلر ايسه هيچ براعراض حس ايتمزلر . پتاتس چوق موجوددر . اهالى پتاتسه قومپرده ديرلر . پتاتسه مشابه بر ألماسى‌ده خيلى يتيشديريلير . مواد سكريه‌يى زياده حاوى‌اولان بوسبزه‌نك ميوه‌سى غلافندن تجريد ايتدكدن صوكره زيتون ياغنده طبخ اولنان

عادتا خاشخاشدن آفیون استحصالی کبی عملیه نتیجه‌سی جذری اوزرینه چیزیلان محلدن ترشح ایدن بیاض وطعمی بر آز خریف یاغ طوپلانور و تجارته سوق اولنورکه بز وسائر منسوجاتده قوللانیلیورمش .

زراعت :

ولایتك قسم کلیسی غایت کلسلی و خفیف کیللی ودره بویلری کلسلی قوملیدر . قسم وسطیدن اعتباراً طوپراق‌ده‌تدریجاً کیل، کلسه غلبه چالار. واراضیده اونسبتده قوهٔ انباتیه آرتار . قسم جنوبیسنده مواد متر کبه‌سنده کیل‌چوغالدیغی کبی کلس‌دخی قوم‌ایله حداعتدالده بولونور . بالطبع چوق قوت قازانیر معمافیه تلالك اوزرلری ویایلالرده ینه کلسك نسبتی چوغالیور و قوتی دخی آزالیور . کیللی‌اراضی آز قوملی اولدیغندن سرتلکی خفیفدر . ولایتك اووه‌جق ناحیه‌سی ایله قسماً ایلغاز کبی داغلق اراضی خارج اولدیغی حالده دیکر اقسام اراضی ودره بویلرنده خفیف اراضی‌یه تصادف اولونور .

آلات زراعیه :

مملکتمزك هر یرنده اولدیغی کبی کنغری ولایتنده‌ده أراضی علی‌العموم اوجی دمیر آغاجدن‌معمول صاپانلرایله زرعیات اجرا ایدلمکده ، بغچه‌لرك برقسمی‌ده بللرایله‌قازلمقده‌در. هنوز ادوات زراعیهٔ جدیده تعمم ایلدیکندن اصول‌قدیم‌اوزره زراعت اولنمقده‌در. آلات وادوات زرعیه حضرت آدمدن‌بری قدیماً معلوم‌اولان صاپاندن‌ماعدا بریوزلی‌بل ، طاشدن دیشلی « دوکن » آغاچدن « طیرمق » اوچ پارمقلی « آنطوت » ایکی پارمقلی « دیرکن » صاووورمق ایچون بش پارمقلی کورهك شکلنده « یابه » نُل اوراغندن عبارتدر .

ولایتك موسم زرعی صوك بهار وقیش مساعد زمانی وایلك بهاردر . حصاد آیلری تموز اواسطندن اغستوس غایه‌سنه قادارردر. ولایتك قیزیل ایرمق کبی کنیش اراضی‌یه‌مالك اقسامنده « دیکلدیرمه » اصولی جاری ایسه‌ده طار اولان اقسام اراضی‌ده هرسنه زرع ایدیلور . معمافیه هرسنه زرع اولونان اراضی‌ده بوکا مقابل کوبره‌لنیر .

بوبحثه عائد اولهرق شونی‌ده عرض ایده‌یم‌که ولایتك‌قزیل‌ایرمق ساحه‌سی‌قادار وبلکه دها منبت بر قوته مالك اولان والیوم تمامیله خالی براراضی واردرکه اسکلیب ایله کنغری آراسنده وقزیل ایرمق آیاغنده « بوز قیری » دیمکله معروف اولوب تخمیناً [۱۳۰,۰۰۰]

کرچه تخریبات و خساری موجب اولمیان مدید و شدید وقوعبولان حرکات ارضیه مقدما وولقانیك براراضی بولنمسی سببنه عطف ایدیلهبیلیر .

معادن :

کنغری ولایتی معادن خصوصنده زنکین بر ولایدر . کنغرینك اوروای قریهسنده باقیر ، توخت ناحیهسنك ییراقلی موقعنده و « آشاغی بادیکن » قریهسنده باقیر ، ینه توخت ناحیهسنك ملم قریهسنده کوموش، شعبان اوزینك «عرب» قریهسنده باقروکومور وقرهجه ویران ناحیهسنك « کپورلی بك » قریهسنك شمالنده کائن درهده « صاری تنکه » معدنی واردر . ناحیهٔ مذکورهنك منتهای حدودنده « قرهطاش » قریهسنك « کبیل » محلهسی شرقنده « دوما » قریهسی حدودی اتصالنده « یانار قیا » دیدکلری هنوز تکامل ایتهمش بیاض رنکده کومورمعدنی واردر. کذلك ناحیهٔمذکورهنك مرکزی جوارنده شمالی جهتنده « ماندی » دهنیلن چیبلاق برجبلده کومور معدنی واردر .

کنغری قصبهسی جوارنده کومور معدنی اولدیغی کبی انکنه ، ایلیعلق داغلرنده پترول ودمیر معدنی واردر میلان درهسنده کائن « اویمه آغاج » قریهسنده کلیتلی مقدارده آلچی واردر . بونلردن ماعدا برچوق غیر مکشوف معادنك موجودیتی ده مظنوندر . اشبو معادندن مقدما یالکز اوروای قریهسنده کی باقیر ایله ییراقلی موقعنده کی باقیرمعدنك اولجه امتیازی ویرلمش اولوب مسلم قریهسنده کی کومور، شعبان اوزینك عرب قریهسنده کی باقیر وکومور کده یالکز تحری رخصتنامهلری ویرلمشدر .

نباتات :

ولایت داخلنده خدای نابت اولهرق ابهکومهجی ، هندبا ، قوزو قولاغی ، زهرلی ، زهرسز مانطارلر ، آردیچ ، پلین ، ککیك ، چیکدم ، آیریق اوتی ، قایش قوپاران ، ایصیرغان ، بوکورتلن ، یابانی قوجه یمش ، حطمی ، مروهر ، دوه دیکنی ، دیکر عادی تارلادیکنلری ، چالی ، پاپاتیا ، صاری رنکده بویا چیچکی وسائر قارغه سنبلی وبوکا مماثل قیر چیچکی ، کهوهدر تعبیر ایتدکلری بر نوع نبات پك چوق موجوددر ، که بوکهوهتی دوکمك صورتیله وازهرك مواشیه یدیریلیر . بونی بیهن حیوانك سودی بول اولورمش . اهالیٔ قراغندنده « مولدلبن » کبی استعمال ایدیلن بونباتك جذرینی طوپراقدن چیقارمقسزین

بولنه‌رق استناد عمودلری تشکیل ایتدیرلمك صورتیله برسنه‌لك صرفیاته کافی [۸۰-۱۲۰] نفراجرتلی عمله معرفتیله ولاغم واسطه‌سیله اوچ آی ظرفنده قلع ایدیلن ایکی بچق اوچ میلیون کیلو طوز متعهد حیواناتی واسطه‌سیله اداره جوارنده وبهری [۶۰۰,۰۰۰] کیلو طوز استیعاب ایدر دورت آنباره بالوزن نقل وادخار ومذکور آنبارلردن فی‌ٔمذکورایله‌مشتریلره فروخت ایدلمکده‌در. مغازه درونده قلع اولنان طوزلرك اکثریسی سیاهمسی وبوزرنکده اولدیغی کبی بومیانده تخمیناً یوزده [۸ - ۱۰] رادەسنده‌ده « باغ طوزی » تعبیر اولونور بیاض و چاقاقلی واندر اولەرق اوفق پارچه‌لرده شفاف طوز ظهور ایتمکده‌در . اشبو طوزلرك محل‌صرفی کنغری ولایتی ایله قسطمونی ولایتی ، طاطای ، زغفرانبولی ، طوسیه قضالریله آره‌صره آنقره ولایتنه نقل اولونمقده‌در .

مغاره‌نك درون وخارجنده آثار قدیمه وخطوط‌عتیقه موجود ایسه‌ده « حصارالچی » نام موقعده وقیا طوزلرینه [۱۰۰] متروقادار قربنده شربه صالح برصوجاری اولمقده‌در. کرك‌داخلاً وکرکسه‌خارجاً مملحه‌نك برقروکیسی ورسم‌خریطه‌سی موجود اولمایوب مأمورینك اقامتی ایچون اون ایکی اوطه‌یی مشتمل کارکیر براداره وجوارنده سواری سیاره‌نك اقامتنه مخصوص آلت‌طرفی آخور واوستی بش‌اوطه‌یی مشتمل احشاب‌ابنیه ومشتریلرك بیتوتلرینه مخصوص برباب قهوه‌خانه وبرباب آخور واکمك طبخی ایچونده برباب فرون‌ایله بقال دکانی کبی اماکن امیریه موجوددر .

تشکلات ژه‌ئولوژیه :

ولایت علی‌العموم اراضیٔ رسوبیه ایله اراضیٔ اندفاعیه‌دن متشکلدر . قزیل ایرمق ، بوزقیر اورته وشعبان اوزی وتوخت ناحیه‌سنك قسم‌اعظمی اراضیٔ‌رسوبیه اولوب ایلغاز ، صانی ، اینجه کلیش ، آلامان ایشیق داغلری اراضیٔ اندفاعیه‌دندر . کنغری قصبه‌سنك جهت شمالیسنده اسکی برقلعه‌نك آثارینی حامل اولان وقدیماً بریاناردا‌غ اولوب عصرلردن بری منطقی بولونان وشکل حاضری بر قراته‌ردن باشقه‌برشیئه بکزه‌میان برتپه‌ایله قصبه‌نك غرب جهتنده ینه بر یانار داغ سلسله‌سی اولدیغی کوسترن اشکال مخصوصه موجوددر . کنغری‌ده آره‌صره حس ایدیلن خفیف حرکات ارضیه دائراً مادار [۷۸] ساعتدن‌عبارت مساحهٔ سطحیه‌یه مالك مملحه‌نك جابجا تحت‌الارض طوزلرك تدریجی برصورتده ئه‌ریمسندن متحصل انحطاطی بر زلزله اولمق‌اوزره قبول ایدیله‌بیلیرایسه‌ده بعضاً برچوق سنه‌لر صوکره

[چادير باغچه] نام تحتنده‌كى موقعده ده طور صوبى منبعى اولوب كذلك بو طوز صوبى‌ده طاتلى صويه قاريشه‌رق مذكور ايرماغه منصب اولور .

كنغرى قصبه‌سيله ذكر اولونان طوز صولرى منبعى آره‌سنده‌كى [كولاس] ، آشاغى پليد اوزى ، كوچكلى ، غاوره ، بويالىجه قريه‌لرى آلتى و قامشلى قيا طوزى اوجاغيله جوارى و نماز كاه وقره قيشله چوراقلرى وملك و دليلر اوجاقلريله چوراقلرى ومملحه‌نك غرب شماليسنده و اوچ ساعت بعدنده طوزلو قريه‌سى جوارى چوراغى وشمالنده بربچق ساعت بعد مسافه‌ده و شيخ عثمان موقعى اوجاق و چوراغى و مملحه‌نك شرقنده و سكز ساعت مسافه‌ده آقسكى و سراى كوى و اينجه كليش و صايلماز و فاوشيد و دوه دره‌سى چوراقلرى ايكى ساعت بعدنده وقاپوط موقعى وچنكى دره‌سى اوجاق وچوراقلرى وبربچق ساعت مسافه‌ده كوك قپو و چاملىجه چوراقلرى وجهت شرق جنوبيسنده وبر ساعت بعدنده مغاره دره‌سى اوجاغى ومركز اداره جوارنده يالى باغى آلتى ، دده قاش وكدى‌قلعه ويكى قپو و حصار ايچى و پيلاو اوجاق و چوراقلرى موجود اولوب مواقع مذكوره‌نك يكديكرلرينه اولان بعدو مسافه‌لرى نسبتنده انشا ايديلان [٢١]عدد قلبه‌ده [٣٤] نفرپياده قولجيسنك اقامتيله و سائرلريده [٧] نفوس سوارى سياره‌نك كشت وكذارلريله محافظه ايدلمكده بولنديغى كبى اشبو چوراقلردن اكثريسى طاتلى‌صولره قاريشه‌رق كنغرى‌قصبه‌سى جوارنده اولان آجى صويه قاووشمقده‌در . سالف‌الذكر جهت جنوب و شمال و شرق و غرب اعتباريله مواقع مختلفه‌نك مركز مملحه‌يه قدر مساحهٔ سطحيه‌سى دائراً مادار [٧٨] ساعتدن عبارتدر .

مغاره‌نك وسعت و وضعيتنه كلنجه بريسى عتيق و ديكرى جديد اولمق اوزره ايكى مدخلى بولنوب عتيقنك تهلكه‌لى بولنمسنه مبنى مسدود و جديدينك مكشوف اولديغى كبى درون مغاره منتهاسنك تاريخ كشفنه دائرده برمعلومات اولمديغى وقايق ايشليه‌جك‌درجه‌ده بر ايكى كولك موجود بولنديغى‌سويلنمكده ايسه‌ده طوز اوچورومندن ويوللرينك تهلكه‌لى بولنمسندن كشف ومساحه‌سى غيرقابل‌اولديغى كبى پوصله‌سز مرور و عودتده ممكن‌دكلدر.

آنجق يكى مدخلندن [١١٠] متره طولنده بر تونلدن كيريله‌رك وقتيله مشتريلر فن خارجى‌اوله‌رق عمليات‌قلعيه اجراسيله نفوسجه وحيوانجه وقوعبولمش‌اولان تلفات ووقوعاته ميدان‌ويرلمه‌مك‌اوزره [٣٠٣] تاريخندن‌اعتباراً اداره‌طرفندن براوسته‌باشينك تحت‌نظارتنده اوله‌رق بهرينك آرالرى [٨ ـ ١٠] متره فاصله‌لى وبهرينك قطرى‌ده [١٦] شر مترو

قره دکزه منصب اولور . اولوصو اونك ¼ نسبتنده اولان قران چاپی ایلك بهار موسمنده باخصوص نیسان اواخر و مایس اواسطنده طاشار . بونلرك هر ایکیسنك‌ده قورومسی یوقدر . دائما آقار . یالکز صاغ وصول طرفلرندن آلمش اولدقلری اوفق صولرك بعضیلری یاز موسمنده قورور . ولایت داخلنده‌کی اشبو انهار سیرسفائنه قطعیاً غیرمساعددر . اشبو انهارك هیچ بری باطاقلق تشکیل ایتمز .

کوللر :

ولایت داخلنده مهم کول یوقدر . یالکز بویالی قریه‌سی جوارنده صولرك بریکنتیسندن متحصل یکرمی بشر بیك متره مربعنده ایکی کوللك واردر .

محلحه :

ولایت داخلنده کنغری قصبه‌سنك جهت شرقیسنده و اوچ ساعت بعد مسافه‌ده واقع قیا طوزی اولەرق جسیم بر مغاره موجود اولوب مذکور طوزك تاریخ کشفنه و مغاره‌نك کشادینه دائر کرچه بر معلومات تاریخیه‌یه دسترس اولنه‌مامش ایسه‌ده آثار موجوده‌سنه نظراً انسانلرك مذکور قصبه وجوارینه تمکین و اسکانلرندن اعتباراً کشف ایدلمش وبالتدریج مغاره حالنه افراغ ایدلدیکی آکلاشلمشدر . مذکورمغاره و متممانندن اولان طوز اوجاقلریله نبعان ایدن طوز صولری وقتیله شونك بونك تحت تصرف‌والتزامنده ایکن [١٢٧٨] تاریخنده خزینهٔ جلیله نامنه بالاستملاك تحت انحصاره آلنمش و رسومات امانتنه مربوطاً اداره‌اولمقده‌ایکن ١ کانون اول ١٢٩٥ تاریخنده رسوم‌سته ١ مارت١٢٩٨ تاریخندن اعتباراً دخی دیون عمومیه واردات مخصصه اداره‌سی طرفندن اداره ایدلمکده وبهرکیلوسنی سیم مجیدیه اون غروش حسابیله یکرمی دورت پاره‌یه فروخت اولنمقده‌در . « اشبورایح حرب‌عمومیدن اول‌اولوب حال‌حاضرده رایج آقچه‌اولەرق اوچ بچق غروشدر .

اشبو مملحه‌نك اجزای متممانندن اولوب انجمادینه میدان ویرلیان واخراجات‌وصرفیات ایدلیان و یدی ساعت جنوب غربیسنده بولنان صو باشی دیمکله معروف محلدن نبعان ایدن طوز صولری طاتلی صولره قاریشوب ترمه چاینه جاری اولەرق محو اولمقده‌در . و ینه او جوارده قره شیخ نام قریه‌نك بوزقیر جبالنك و قیزل ایرمغك سطح مائلنه دوشن

اولدیغی کبی یبان آباد قضاسنك شرق جنوبیسندن ظهور ایدرك قره پازارك « قیر صقال » قریه‌سی جوارنده آیدوس یایلاسندن کلن صولر ایله پریشان [ده‌ورمز] چایی ایلغاز داغندن کلن صولر ایله برلشه‌رك طوسیه قضاسنك حاجی‌حمزه قریه‌سی جوارنده کذلك قزیل‌ایرمغه منصب اولور. اشبو چایر شدتله باران وقوعبولمادقجه طغیان ایتمدیکی کبی یاغمور طول مدت یاغدیغی وهواده زیاده‌سیله صیجاق اولمادیغی حالده تمامیله قورومماز .

چرکش قضاسی داخلنده جریان ایدن انهارك أك مهمی بولی صوییله برلشه‌رك فیلپوس چایی تشکیل ایدن « اولو صو » نامنده برصو واردر . بوصو چرکش قصبه‌سنك دورت ساعت جنوبندن « چاوندر » قریه‌سندن منبعی آله‌رق شرقدن غربه دوغرو جریانه باشلار . صاغ طرفنده قره‌جه‌لر، علی اُوزی نام قریه‌لریله مرکز قصبه‌دن صول‌طرفنده‌ده حاجیلر ، ویران ، بورطان ، دره ، آق طاش صولرینی آله‌رق قصبه‌نك نام عزیزه مجیدیه ناحیه‌سنك حماملی قریه‌سی اوکنده کره‌ده چایله برلشه‌رك شرقه دوغرو برقوسله چوریلیر . منبعندن یاپمش اولدیغی برنجی قوسه قادارطقوز ساعت امتداد ایدر. بورایه‌قادار « چرکش چایی » نامنی آلیر . کره‌ده چاییله برلشدکدن صوکره حماملی ، آق باش ، قباق چایلری نامنی آله‌رق ایلغازقضاسنك قره‌جه ویران ناحیه‌سنك « میلان » نام پارچه‌سندن « میلان » چایی نامنی آلیر. تکرار ایکنجی برقوس یاپارق شرقدن غربه دوغرو اووه‌جق ناحیه‌سیله آراج قضاسی حدودینی تشکیل ایدرك جریان باشلار . برنجی قوسدن ایکنجی قوسه‌قادار اون ساعت دوام ایدر. بوایکی قوس آره‌سنده صول طرفندن « آچه کیسه » صاغ طرفندن « بایر بوران » ، « مندك » صولرینی آلیر . ایکنجی قوسدن صوکره صول طرفندن کوینکویران ، قزاره ، چنکلر ، یایلاجیلر ، صاغ طرفندن آراجك بویالی صولرینی آله‌رق اووه‌جق ناحیه‌سنك بویالی سفلی قریه‌سی جوار و شمالنده « اولو صو » نامیله زغفرانبولی اراضیسنه داخل اولور . ایکنجی قوسدن بورایه قادار اون ساعت دوام ایدر . بورادن‌ده بش آلتی ساعت سیرایتدکدن صوکره مجیدیه ناحیه‌سنك حمزه‌لر قریه‌سندن چیقارق چایلی، قپوجیلر و مرکز ناحیه‌دن کچوب قران کوی ایچنده قران چایی اسمیله صاغ طرفدن باشپیکار ، اسماعیل ، سوندك صولرینی صول طرفندن حصلی ، اووه صولرینی آله‌رق « چلیند قیصینی » نام محلده زغفرانبولی اراضیسنه کیرر . بورادن بش‌ساعت سیرایتدکدن صوکره اولوچایله برلشیر . اولوصو بوچایی‌ده آله‌رق زغفرانبولی‌یی صاغنده براقیر، صوغانلی نامی تحتنده بولی صوییله برلشه‌رك « فیلپوس چایی » نامیله « فیلپوس » قریه‌سی اوکنده

وعرضاً اولان مسافه‌لرینه نظراً بحساب التربیع جمله‌سنك [١٢٥٥٠٠] هكتار یعنی جریب وسعتنده اولدیغی تخمین ایدلمكده‌در. سعهٔ مذكورهٔ مخمنه‌نك [٥٥٠٠] هكتاری اشجاری بوشلق ایسه‌ده [١٢٠,٠٠٠] هكتاری « قوره » « غولی » یوكسك پرشی حالنه اورمان اشجاریدر .

اورمان اشجارینی حاوی محلك بهر هكتارنده سن قطعه رسیده اولمش [١٠٠] سانتیمتره دوره وبش متره ارتفاع اصغریسندن [٢٥٠] سانتیمتره دوره و [١٥] متره ارتفاع اعظمیسنه قادار متوسطاً یكرمی بش عدد اشجارك وجودی تخمین ایدلمش اشبو اشجار مسنه ایله صغیره فدانلرینك ایسه یوزده یتمشی صاری وقره چام، یكرمی بشی كوكنار متباقیسنك دخی قواق وسائر اشجار خسیسه ایله مخلوط ، [١٥] چالی حالنده [پوز وپورتال] میشه‌سیدر .

چركش قضاسنده اورمانلرك نوعی‌ده قسم اعظمی چام ، قره چام و برقسمی‌ده چام میشه ، كوكنار ، قره آغاج در . بوقضانك اورمانلرینك وسعتی [١٥٨٤٠٠] هكتاردر.

اورمانه حاصلاتی :

ولایتك اورمان حاصلاتی چام قبوغیله پلاموط ، رچینه ، مازی كبی شیلردن عبارت اولوب محصول اولدیغی سنه‌لر اوتوز قرق بیك اوقه قادارمازی وكیتره اخراجاتی وقوعبولور. مازی محصولی أك زیاده چركش وشعبان اوزی داغلرندن اخراج اولنور .

انهار كنارلرنده وطولاری :

كنغرینك شمال جهتندن نبعان ایدن و [٤٠] كیلو متره مسافه‌دن كلن [قیزلین] وغرب طرفندن [٥٠] كیلومتره مسافه‌دن‌نبعان ایدن چوقور ویران چایلری، قصبه‌یه [٢٠] كیلو متره مسافه‌ده وغرب شمالیده برلشه‌رك طاتلی چای نامیله یاد ایدیلن چای قصبه‌سنك غرب جهتندن وقره قیا اورمانندن نبعان ایله قصبه‌یه [٢٥] كیلو متره مسافه‌ده وشیخ عثمان قریه‌سی جوارنده « طوزلو صویه » قاریشه‌رق قصبه‌نك شرق جنوبیسندن جریان ایدن « آجی چای » مذكور طاتلی چایله بش كیلو متره مسافه‌ده‌در . و ألدیوان داغندن نبعان ایدن [یانلار] وشعبان اوزی جهتندن كلن « ترمه چایی » اشبو چایلر ایله برلشدكدن صوكره آشاغی آلاكوز قریه‌سیله ینه آلاكوز قریه‌سی اراضیسندن قزیل ایرمغه منصب

اووەجق ناحیەسنك دورتده اوچنی دورت شعبەیه آیرەق اوزره تشکل ایدن واوزرلری همان نصف درجەسنده اورمانلقله مستور اولان چقال ، قیزیل الما داغلری ناحیەنك غرب حدودینه قدر دوام ایدر. ایکنجیسی بولینك « آلاما » وکرەدەنك منکن داغلرندن نشئت ایدوب ایکی شعبه اولەرق بریسی آلامان، قرەتپه، میری ناملرینی آلان داغلری زعفرانبولی ایله اووەجق ناحیەسی حدودینی تشکیل ایدن باغیرصاق درەسی نام محلده برنجی سلسلەنك صوك شعبەسی اولان قیزیل ألما داغیله قارشیلاشیرلر . ایکنجی شعبه غربدن جنوب وشرقه دوغرو ینه آلامان اسمنی آلەرق کرەدەنك مجیدیه ناحیەسی حدودینی تشکیل ایدەرك کرەده چاینده اوچنجی سلسله اولان ایشیق داغیله قارشیلاشیرلر . اوچنجی سلسلەده قضانك قسم جنوبیسنده یابان آباد حدودینی تشکیل ایدن ایشیق داغیدر . اشبو داغ شرق شمالیه دوغرو برشعبه ویررکه کنغری مرکز ولایت حدودینی تشکیل ایدن « ألدەن » « دومانلی » داغلریدر . دیکر شعبەسی غربه دوغرو « قره طاش » قوز ویران داغلری اولوب کرەده چاینده آلامان طاغیله قارشیلاشیرلر . بو اوچ سلسلەدن ایشیق داغنك دومانلی شعبەسندن ماعدا برنجی درجەده آلامان ، میری ، قره تپه ، ایکنجی درجەده چقال ، قزل ألما ایشیق داغلرینك اوزرلری ۳/٤ نسبتنده اورمانله مستوردر. اورمانلر ایشیق داغنك « قوز ویران شعبەسی اوزرندەکی قسمه « کووەرسلك تسمیه ایدیلوب دیکرلری کندی اسملریله سویلەنیر. چرکش قضاسندەکی داغلرك أك مهم ارتفاعه مالك اولانی ایشیق آلامان داغلریدر . ایشیق داغی [١٤٧٠] متره ، آلامان [١٢١٠] متره ارتفاعنده اولوب همان همان جملەسی اوزرندەکوزل مرعالر موجوددر. اکثر قرانك داغلرده مرعالری واردر . ییراقلی داغندەده غایت لطیف منظرەلی یایلالر واردر. یاز وصوكبهار موسملرنده یایلالرده اوطورەرق بو مرعالردن استفاده ایدرلر . ایشیق ، آلامان داغلری اراضیٔ اندفاعیه ؛ چقال ، قزل ، طوغدی کبی اوفق شعبات اراضیٔ رسوبیەدر .

ولایتك اورمانلری :

کنغری مرکز قضاسنك داخلنده پارچه، بلوك، قطعەلردن ماعدا سکز قطعه طوپلی جسیم میری اورمانی بولنمغله بونلردن دوردی توخت ، قره قیا ، کورکنلك ، کوکم ، اریکلی ودورت قطعەسیده کذلك ایلغاز قضاسنده ایلغاز ، حاجی حسن ، انکنه مع ایلیصلیق، عثمان کولی اسملریله یاد اولونور . بواورمانلر کاملاً حکومته عائد اولوب بونلرك طولاً

داغلر وارتفاعلری :

ولایتك قسماً حدود شمالیسی کاملاً ایلغاز داغی بولونمقله عارضه‌لی اولوب شرق جهتنده « قره قیا » غرب طرفنده « سمر اوزی » داغلری تسلسل ایدن تلال آره‌سنده دره‌لر وکنیش وادیلر بولونمقده‌در . جهت شرقی وجنوبده چوراق ، دوز ، ایلغاز، صانی ، اینجه کلیش ، الدیوان ، بوز قیر داغلری موجود ؛ اشبو داغلردن قره قیا ، پیراقلی ، انکنه ، ابلیصیلق ، ایلغاز داغلری برسلسله تعقیب ایتدیکی کبی صانی ، اینجه کلیش داغلری دخی چرکش و آراج قضالری حدودینی تعقیب ایدر . الدیوان ، یبان آباد داغی آنقره حدودینی ، بوزقیر داغی قلعه‌جك وسنغورلو حدودندن قزل ایرمغی تعقیب ایدر. واشکالی دخی بربرینه متصل محدب منتظم بولونمقده ویالکز بعض جهاتده برکانی‌وغیر منتظم تپه‌لرکورولمکده‌در.

بونلردن « قره قیا » « پیراقلی » ، « انکنه » ، « ابلیصیلق » ، « الدیوان » داغلری اورمانلق اولوب بوزقیر داغی اورمانلق دکلدر . اشبو داغلر عمومیتله مرعادر . صانی ، اینجه کلیش داغلری طاشلقدر .

« قره قیا » « پیراقلی » انکنه « ابلیصیلق » برسلسله اولارق [۱۲۵۰] کیلو متره مربعی اراضی‌یی احتوا و ایلغاز داغنك دره‌سی سطح مائل اولوب ولایتك قسماً شمالی تشکیل ایلیان جبالك مساحه‌سی دخی [۱۲۵۰] کیلو متره مربعی تخمین ایدلمکده ایسه‌ده ایلغاز داغنك هیئت عمومیه‌سی ولایته کاملاً حاکم اولمق اوزره [۲۷۰۰] کیلو متره مربعنده اولوب ارتفاعیده [۲۲۰۰] ، بوندن صوکره أك یوکسك ارتفاعده [ألدیوان] داغی اولوب ۱۸۰۰ متره ارتفاعنده‌در. اوچنجی اوله‌رق [۱۴۷۰] متره ارتفاعنده ایشیق داغی ، أك صوك اوله‌رق‌ده [۱۲۱۰] متره ارتفاعنده [آلامان] داغی کلور . مع مافیه وقتیله مشهور پنایر محلی اولان [پیراقلی] داغیده همان همان ألدیوان داغی‌ارتفاعی قادارده واردر . قره قیادن ایلغازه قادار اراضی ایله ألدیوان ، بوز قیر اراضیٔ رسوبیه ، صانی ، اینجه کلیش قطع ناقصی شکلنده اراضیٔ اندفاعیه‌دن متشکلدر .

چرکش قضاسنك نصفندن جزئی فضله‌سی داغلقدر . دیکر اقسامی اووه‌دن عبارتدر. قضاسنك شرق جهتنده اوچ ساعت اووه مسافه‌سندن باشقه بوتون اطرافی دائراً مادار احاطه ایتدکدن صوکره نصف شمالی تمامیله دینه‌جك درجه‌ده داغلر ایله محاطدر . قضا داخلنده داغلر اوچ سلسله‌دن نشئت ایدر . برنجیسی ایلغاز سلسله‌سندن نشأت ایدوب

برنجی قسم

ولایتك حدودی :

طول وعرض درجه‌لری ـ مساحهٔ سطحیه‌سی ـ داغلر و ارتفاعلری ـ انهار ، کذرکاه وطوللری سیرنده باطاقلق موجود اولوب اولمدیغی ، سیر سفائنه درجهٔ قابلیتی ـ کوللر ، وسعتی ، موقعی ، دائمی ویا موقت اولدقلری ، باطاقلق یاپوب یاپمادیغی ، موجود ملحه حقنده‌کی معلومات ، تشکلات ژه‌ئولوژیه ، معادن ـ اورمانلر ـ نباتات ، زراعت ـ حیوانات اهلیه ووحشیه ـ ولایتك تقسیمات ملکیه‌سی .

ولایتك حدودی :

شمالاً قسطمونینك زعفرانبولی و آراج قضالریله قوزیغه ناحیه‌سی و قسماً طوسیه قضاسندن شرقاً ینه قسطمونینك طوسیه قضاسیله چوروم ولایتنك اسکلیب قضاسی ، جنوباً چوروم ولایتنه مربوط قیزیل ایرمقله تفریق ایدلمش بولنان سنغورلو قضاسیله آنقره‌نك قلعه‌جك ، چیبوق و یابان آباد قضالری ، غرباً بولی ولایتنك کره‌ده ودموره‌ك قضالریله محدوددر .

ولایتك طول وعرضه درجه‌سی :

استانبول مبدأ طول اعتبار اولوندیغی تقدیرده ولایتك طول درجه‌سی دورت بچق عرضی‌ده قرق ایکی درجه‌در .

ولایتك مساحهٔ سطحیه‌سی :

توخت ، اورته ، شعبان اوزی ناحیه‌لریله قره‌جه ویران وایلغاز قضاسی داخل اولدیغی حالده مرکز قضاسیله برابر [٦٩٤٥] کیلو متره مربعنده اولوب مجیدیه ، اووه‌جق ناحیه‌لریله برابر چرکس قضاسی [٢١٨٠] کیلو متره تربیعنده‌در . شوحالده ولایتك تکمیل مساحهٔ سطحیه‌سی [٩١٢٥] کیلو مترو مربعی‌در .

RA
531
T5A5
V.1

تورکیه جمهوریتی
صحیه و معاونت اجتماعیه وکالتی
نشریاتندن
۲۳

تورکیه‌نك

صحی واجتماعی جغرافیاسی

کنغری ولایتی

کنغری مرکز طبیبی
دوقتور رائف

هلال مطبعه‌سی
استانبول : جغال اوغلی حمام سوقاغی نومرو ۱۰
۱۹۲۶

تورکیه جمهوریتی
صحیه و معاونت اجتماعیه وکالتی
نشریاتندن
۲۳

تورکیه نک صحی اجتماعی جوغرافیاسی

کنغری ولایتی

کنغری مرکز طبیبی
دوقتور رائف

هلال مطبعه سی
قانیول : جغال اوغلی حمام سوقاغی نومرو ۱۰
۱۹۲۶

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BioMed